Τὸ φύλλον δραχ. 2,50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν 2½ πέννες.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς «τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἄληθες παράσχον εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίας», καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς «ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας».

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὰς 100. Ἑξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου χρόσια διατιμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 38ος | *Ἀθῆναι 4 Ἀπριλίου 1931* | *Ἔτος 53ον.—Ἀριθ. 18*

ΔΑΥΙΔ ΚΟΠΠΕΡΦΗΛΔ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ CH. DICKENS

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

— Ξέρω κι' ἐγώ;.. Πάλι Κλάρα Πέγκοτου;

— Ὄχι! Κλάρα Πέγκοτου Μπαρκῆ! εἶπε θριαμβευτικὰ ὁ Μπαρκὴς κι' ἔβαλε τὰ γέλια.

Μὲ μιὰ λέξη, εἶχαν παντρευτεῖ πρὶν ἀπὸ λίγες στιγμές, καὶ γι' αὐτὸ τὸ λόγο εἶχαν μπεῖ στὴν ἐκκλησιά. Ἡ Πέγκοτου ἤθελε νὰ γίνῃ ὁ γάμος χωρὶς καμμιὰ φασαρία, ὅπως κι' ἔγινε. Μ' ἀγκάλιασε καὶ μένα καὶ τὴν Αἰμιλία καὶ μᾶς εἶπε πῶς θὰ μᾶς ἀγαπᾷ πάντα σὰν πρῶτα.

Σταματήσαμε σ' ἕνα μικρὸ χάνι, ὅπου μᾶς εἶχαν ἑτοιμάσει νὰ φᾶμε. Ἡ μέρα μας πέρασε πολὺ εὐχάριστα. Μετὰ τὸ φαγητό, ἡ Πέγκοτου μᾶς πῆρε καὶ πήγαμε περίπατο, ἐνῶ ὁ Μπαρκὴς ἔμεινε καθισμένος στὴν καρέκλα του καὶ κάπνιζε φιλοσοφικά, εὐχαριστημένος γιατὶ «ἡ δουλειὰ» εἶχε τελειώσει τόσο καλὰ καὶ τόσο γρήγορα.

Ὅταν νύχτωσε, μπήκαμε πάλι στ' ἁμάξι καὶ στὸ δρόμο κοιτάζαμε τ' ἀστέρια, Ἐγώ, μὲ τὰ λίγα ποὺ ἤξερα, ἔκανα τὸν ἀστρονόμο κι' ὁ Μπαρκὴς μ' ἄκουγε μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα. Εἶχε τόση πεποίθηση στὶς γνώσεις μου, ὥστε θὰ πίστευε ὅ,τι κι' ἂν μοῦ περνοῦσε ἀπὸ τὸ μυαλὸ νὰ τοῦ πῶ.

Εἶχε πιάσει πιὰ ἡ δυνατὴ ψυχρούλα, ὅταν φτάσαμε στὸ σπίτι τοῦ Δανιήλ. Ἐκεῖ ὁ κ. καὶ ἡ κ. Μπαρκῆ μᾶς ἀποχαιρέτησαν κι' ἔφυγαν γιὰ τὸ δικό τους σπίτι. Τότε ἔνοιωσα γιὰ πρώτη φορὰ ὅτι ἔχασα καὶ τὴν Πέγκοτου, κι' ἐκεῖνο τὸ βράδυ κοιμήθηκα μὲ μιὰ μυστικὴ λύπη στὴν καρδιά.

Πρωΐ-πρωΐ ποὺ ξύπνησα, ἡ Πέγκοτου βρισκόταν πάλι στὸ σπίτι. Μὲ φώναξε ἀπὸ τὸ παραθυράκι, ὅπως τόκανε κι' ἄλλοτε, καὶ μετὰ τὸ πρωϊνὸ μὲ πῆρε μαζί της στὸ σπίτι της.

Ἦταν ἕνα ὡραῖο σπιτάκι, καθαρὸ καὶ κόμμοδο, κι' ἡ Πέγκοτου μοῦδειξε μιὰ καμαρούλα πάνω στὴ σοφίτα, ποὺ ἦταν γιὰ μένα, καθὼς μοῦ εἶπε, καὶ θὰ τὴν εἶχα πάντα στὴ διάθεσή μου, ὅποτε ἤθελα νὰ πάω νὰ μείνω στὸ σπίτι της.

— Ὅσο εἶμαι στὴ ζωή, καλέ μου Δαυΐδ, μοῦ εἶπε ἡ καλή μου Πέγκοτου, θὰ σοῦ τὴν φυλάω τὴν καμαρούλα σου

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

Η ΜΑΡΙΓΙΤΣΑ ΕΧΕΙ ΜΑΝΙΑ ΜΕ ΤΑ ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ

ἕτοιμη καὶ σιγυρισμένη. Κάθε μέρα θὰ τὴν φροντίζω καὶ θὰ τὴν καθαρίζω, σὰ νὰ σὲ περιμένω νάρθεις κάθε πρωΐ.

Ἐκεῖνο τὸ βράδυ λοιπὸν κοιμήθηκα στὸ καινούργιο σπίτι τῆς Πέγκοτυ. Καὶ μὲ εὐχάριστη ἔκπληξη, εἶδα ὅτι ἡ Πέγκοτυ εἶχε βάλει σ' ἕνα ράφι, πλάϊ στὰ κρεβάτι, ἕνα παλιὸ ἐνθύμιο: τὸ βιβλίο μὲ τοὺς κροκοδείλους.

Τὸ ἄλλο πρωΐ ἔπρεπε νὰ γυρίσω στὸ σπίτι μου, κι' ὁ Μπαρκὴς μᾶς ἔβαλε στ' ἁμάξι καὶ μένα καὶ τὴ Πέγκοτυ καὶ μᾶς πῆγε. Ὅταν κατέβηκα ἀπὸ τ' ἁμάξι, μπροστὰ στὴν καγκελόπορτα τοῦ σπιτιοῦ, καὶ εἶδα τ' ἁμάξι νὰ φεύγει πάλι καὶ ν' ἀπομακρύνεται, ἔνοιωσα ἄλλη μιὰ φορά, πόσο μοναχὸς ἤμουν σ' αὐτὸν τὸν κόσμο. μπροστὰ στὸ μεγάλο αὐτὸ σπίτι, ὅπου δὲν κατοικοῦσε πιὰ κανεὶς ποὺ νὰ μ' ἀγαπᾶ...

Ἀπὸ τότε πέρασα ἐκεῖ μέσα ἄθλια ζωή. Ζοῦσα μοναχός, παράμερα, δίχως νὰ μοῦ δίνει κανένας καμμιὰ προσοχή. Δὲν ἔβλεπα κανένα παιδὶ τῆς ἡλικίας μου, κι' ἡ μόνη μου συντροφιὰ ἦταν οἱ θλιβερές μου σκέψεις ποὺ μὲ βύθιζαν στὴ λύπη καὶ στὴν ἀπελπισία.

Τί δὲ θἄδινα, γιὰ νὰ μπορέσω νὰ ξαναπάω στὸ σχολεῖο, ὅσο κι' ἂν ἦταν αὐστηρὸ καὶ σκληρό, γιὰ νὰ μάθω κάτι, νὰ μὴν αἰσθάνομαι τὸν ἑαυτό μου νὰ χάνεται μέρα μὲ τὴν ἡμέρα μέσα στὴν ἀμάθεια καὶ στὴν ἀργία. Δυστυχῶς ὅμως τὸ ἤξερα, ὅτι τέτοια ἐλπίδα δὲ μποροῦσα νὰ ἔχω, ἀφοῦ κανεὶς δὲ μ' ἀγαποῦσε ἐκεῖ μέσα, οὔτε ἐνδιαφερόταν γιὰ τὴν τύχη μου.

Δὲ μπορῶ νὰ πῶ πῶς μὲ κακομεταχειριζόνταν. Οὔτε μ' ἔδερναν, οὔτε τὸ φαΐ μου μοῦκοβαν. Ἀλλ' οἱ μέρες περνοῦσαν ἡ μιὰ ὕστερ' ἀπ' τὴν ἄλλη, μῆνες ἐρχόνταν ὕστερ' ἀπὸ τοὺς μῆνες, καὶ κανεὶς δὲ συλλογιζόταν τί ἔμελλα ν' ἀπογίνω. Ἂν ἦταν ἡ τύχη μου ν' ἀρρωστήσω ἐκεῖνον τὸν καιρό, σίγουρα θὰ μ' ἄφηναν νὰ πεθάνω δίχως καμμιὰ περίθαλψη.

Ὅταν ὁ κ. κι' ἡ δεσποινὶς Μύρτον βρίσκονταν στὸ σπίτι, ἔτρωγα μαζί τους. Ὅταν ἔλειπαν, ἔτρωγα μοναχός μου. Γιὰ νὰ σκοτώνω τὸν καιρό, τριγύριζα στὸ σπίτι ἢ στὴ γειτονιά, χωρὶς κανεὶς νὰ μὲ προσέχει ποτέ.

Μοῦ ἀπαγόρευαν ὡστόσο νὰ σχετισθῶ μὲ ὁποιοδήποτε. Φαίνεται ὅτι φοβόνταν μήν πιάσω καὶ πῶ παράπονα. Ὁ κ. Σίλιπ, ὁ γιατρός, μοῦδειχνε πολλὴ συμπάθεια καὶ μὲ προσκαλοῦσε πάντα στὸ σπίτι του. Ἐμένα μ' ἄρεσε τὸ σπίτι αὐτὸ καὶ τὸ γραφεῖο του, ὅπου εἶχε μερικὰ βιβλία κι' ἄφθονα μπουκαλάκια μὲ φάρμακα. Ἀλλὰ κι' αὐτὸν μοῦ ἀπαγόρευσαν νὰ πηγαίνω νὰ τὸν βλέπω.

Οὔτε καὶ στὴν Πέγκοτυ μ' ἄφηναν νὰ πηγαίνω. Ἐκείνη ὅμως, πιστὴ στὴν ὑπόσχεσή της, μοῦκανε μιὰ ἐπίσκεψη κάθε βδομάδα καὶ πάντα κάτι μοῦφερνε στὰ χέρια της Κάποτε-κάποτε, ἅμα ἐπέμενα πολύ, μ' ἄφηναν νὰ πηγαίνω ὣς τὸ Γιάρμουθ νὰ μένω μιὰ μέρα. Τότε ἀνακάλυψα ὅτι ὁ κ. Μπαρκὴς ἦταν λιγάκι «σφιχτός», λιγάκι τσιγκούνης, κι' ἔκρυβε τὰ χρήματά του ὅλα σ' ἕνα σεντουκάκι, ποὺ τὸ φύλαγε πάντα ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὸ κρεβάτι καὶ ποὺ ἔλεγε ὅτι εἶχε μέσα μονάχα παλιὰ ροῦχα καὶ τίποτα ἄλλο. Κι' ἔτσι ἡ καϊμένη ἡ Πέγκοτυ ἔπρεπε νὰ κάνει χίλια-δυὸ ἐχνάσματα, γιὰ νὰ τοῦ τραβᾶ τὰ χρήματα, ποὺ ἦταν ἀπαραίτητα γιὰ τὰ ἔξοδα τοῦ σπιτιοῦ.

***

Ἡ διήγησή μου πλησιάζει σὲ μιὰ ἐποχὴ τῆς ζωῆς μου, ποὺ τὴ θυμᾶμαι πάντα μὲ φρίκη καὶ ποὺ ἡ ἀνάμνησή της ξαναγυρίζει σὰ βρυκόλακας μέσα στὸ νοῦ μου.

Εἶχα βγεῖ ἔξω ἕνα πρωΐ καὶ περιπλανόμουν στὴ γειτονιά, σὰν ἄνθρωπος ποὺ τεμπελιάζει δίχως καμμιὰ δουλειά. Ξαφνικὰ βρέθηκα ἀντίκρυ στὸν κ. Μύρτον, ποὺ σεργιανοῦσε μαζὶ μ' ἕναν ἄλλο κύριο. Πῆγα νὰ προσπεράσω, δίχως νὰ πῶ τίποτα, ὅταν ὁ ἄλλος κύριος φώναξε:

— Κύριε Μπρούκ!

—Ὄχι, κύριε, λέγομαι Κόππερφηλδ τοῦ ἀπάντησα ἐγώ

— Μὰ ἐμένα μ' ἀρέσει νὰ σὲ φωνάζω Μπρούκ! Ἔτσι μ' ἀρέσει! εἶπε ὁ κύριος αὐτός.

Τὸν πρόσεξα καὶ γνώρισα τὸν κ. Κινιόν, ποὺ ἦταν φίλος τοῦ κ. Μύρτον καὶ συχνὰ ἐρχόταν στὸ σπίτι.

— Πῶς τὰ περνᾶς λοιπὸν τώρα, Μπρούκ, καὶ μὲ τί ἀσχολεῖσαι;

Πρὶν ἀπαντήσω ἐγώ, πῆρε τὸ λόγο ὁ κ. Μύρτον:

— Γιὰ τὴν ὥρα, μένει στὸ σπίτι. Σταμάτησε τὰ μαθήματά του καὶ μὰ τὴν ἀλήθεια δὲν ξέρω τί νὰ τὸν κάμω.

— Εἶσαι πάντα ἔξυπνο παιδί, Μπρούκ; ρώτησε ὁ κ. Κινιόν.

Πάλι ὁ κ. Μύρτον ἀπάντησε γιὰ λογαριασμό μου:

—Ἄ, ὅσο γι' αὐτό, μυαλὸ δὲν τοῦ λείπει. Ἀλλ' ἀφῆστε τον τώρα, καταλαβαίνω πῶς θέλει νὰ μᾶς ξεφορτωθεῖ. Ἔτσι εἶναι ἀγρίμι αὐτός, τὸν ξέρω ἐγώ.

Ὁ κ. Κινιὸν ἔμεινε στὸ σπίτι μας ἐκεῖνο τὸ βράδυ. Ἐγὼ ἑτοιμάστηκα νὰ σηκωθῶ καὶ νὰ φύγω, μετὰ τὸ φαγητό, ἀλλὰ ὁ κ. Μύρτον μὲ κράτησε. Κάθησε σοβαρὰ κι' ἐπίσημα στὴ θέση του κι' ἡ ἀδελφή του θρονιάστηκε κι' αὐτὴ στὸ γραφεῖο της. Ὁ κ. Κινιὸν ἦταν ὄρθιος μπροστὰ στὸ ἀνοιχτὸ παράθυρο καὶ σφύριζε. Κι' ἐγὼ στεκόμουν καὶ τοὺς κοίταζα ὅλους μὲ κρυφὸ καρδιοχτύπι.

— Ξέρεις, Δαυΐδ, εἶπε ὁ κ. Μύρτον, πῶς ὅταν εἶναι κανεὶς νέος, πρέπει νὰ ἐργάζεται, ἀντὶ νὰ χαζεύει καὶ νὰ κάνει στραβοξυλιές.

— Ὅπως κάνεις ἐσύ, πρόσθεσε ἡ ἀδελφή του.

— Ἰωάννα, ἄφισέ με νὰ μιλήσω, σὲ παρακαλῶ! Δαυΐδ, στὸ ξαναλέω, ὅταν εἶναι κανεὶς νέος, πρέπει νὰ ἐργασθεῖ, κι' ὄχι νὰ χάνει τὸν καιρό του χαζεύοντας. Μάλιστα γιὰ ἕνα παιδὶ τῆς ἡλικίας σου καὶ μὲ τὸ χαρακτῆρά σου, ἡ ἐργασία εἶναι πολὺ ὠφέλιμη, γιατὶ θὰ σὲ στρώσῃ, θὰ σοῦ κόψῃ τὰ τόσα ἐλαττώματα.

— Δὲν περνοῦν πείσματα καὶ κακοκεφαλιές, ὅταν ἐργάζεται κανείς' τοῦ τὰ κόβουν μὲ τὸ μαχαίρι! πρόσθεσε πάλι ἡ δεσποινὶς Μύρτον.

Ἐκεῖνος τῆς ἔρριξε μιὰ αὐστηρὴ ματιὰ γιὰ νὰ σωπάσει κι' ἐξακολούθησε:

— Θὰ ξέρεις, φαντάζομαι, Δαυΐδ, ὅτι ἐγὼ δὲν εἶμαι πλούσιος. Κι' ἂν δὲν τὸ ξέρεις, σοῦ τὸ λέγω τώρα. Ὡς τὰ τώρα, σπούδαζες καὶ ξόδευες πολλά... Τὰ σχολεῖα εἶναι πολὺ ἀκριβὰ σήμερα...

('Ακολουθεῖ)

ΓΥΡΙΣΜΟΣ

Καὶ ξαναγύρισε ὁ Νέννε μιὰ μέρα, στὸ νησὶ τὸ ἀγαπημένο. Ἡ πολύφθογγη φωνὴ τοῦ βαποριοῦ ἀκούστηκε σὰν κραυγὴ θριάμβου μέσα στὴν ἡσυχη πρωΐα. Κατέβηκε βιαστικὰ ὁ Νέννε τὴ σκάλα, μοίρασε χαμόγελα καὶ χειραψίες σὲ ὅσους τὸν ἐπερίμεναν, κι' ἔτρεξε στὴν κάμαρά του νὰ ξεκουραστῇ.

Πλανήθηκε στοὺς ἥσυχους δρόμους, γύρισε τοὺς ἀνθισμένους κήπους, γεμάτους λουλούδια χλωμά, θλιμμένα σὰν τὸ φθινόπωρο τὸ σωπηλό.

Καὶ τότε θυμήθηκε τὴν Ἀδερφή, κι' ἂς βεβαίωνε στὰ παιδιάτικα πείσματά του πὼς δὲν ἤθελε ποτὲ πιὰ νὰ ξαναΐδῃ.

Θλιμμένη τὴν ἀντίκρυσε στὸ παράθυρο. Κι' ἔτρεξε μὲ λαχτάρα:

— Ἤρθα, Νέλλη μου, πάλι.

— Καλῶς τὸ Νέννε.

Μὰ ἡ φωνὴ ἦτανε ραγισμένη καὶ τὸ χαμόγελο δακρυσμένο. Κι' ὁ μικρὸς ἤθελε νὰ ρωτήσῃ. Μὰ τὰ μάτια τῆς ἀδερφῆς μιλοῦσαν τόσο εὔγλωττα:

— Μὴ ρωτᾶς, Νέννε μου. Μὴ μιλήσεις! Κι' οὔτε νὰ κοιτᾶς τὸ βάθος τῶν ματιῶν μου, ζητώντας νὰ διαβάσῃς τὶς ἀμέτρητες λύπες ποὺ τἄκαναν τόσο συχνὰ νὰ βουρκώνουν. Μήτε τὰ πικραμένα χείλη νὰ ρωτήσῃς νὰ σοῦ ἱστορήσουν τὴ βουβὴ τὴ θλίψη ποὺ τὰ κάνει νὰ σφίγγωνται τόσο συχνά. Δὲν κλαίω πιά. Αὐτὸ σὲ φτάνει, ἀδερφούλη;

Κι' ὁ μικρούλης σκύβει τὸ κεφάλι. Τί τάχα μπορεῖ νὰ πῇ;

Ἡ Νέλλη σηκώνεται καὶ πάει ἀργὰ στὸ παράθυρο. Ρίχνει ἔξω τὸ βλέμμα. Τὰ βλέφαρά ἀνοιγοκλείνουν καὶ τὰ νύ-

χια σφίγγουν τὸ λεπτὸ δέρμα τῶν χεριῶν, γιατὶ εἶναι τόσο ἀπογοητευτικὸ τὸ θέαμα τῶν δρόμων ποὺ τοὺς κλείνουν οἱ τοῖχοι! Ἴσως θἄτανε καλύτερο νἄστρεφε τὰ μάτια στὴ θάλασσα. Μὰ τὸ βρίσκει ἀνώφελο κι' αὐτό, ἀφοῦ ξέρει πὼς δὲν εἶναι δυνατὸ νἄχουν αὐτὰ τὴ δύναμη, νὰ τρυπήσουν τὸ ἀπέραντο διάστημα καὶ ν' ἀντικρύσουν τοὺς ποθητοὺς ὁρίζοντες ποὺ λαχταροῦν, τὴν ὄμορφη χώρα ποὺ ὁ ἥλιος φωτίζει τόσο γλυκά. Ἀργὰ πάλι, γυρίζει στὸ Νέννε. Τὴν κάνει νὰ θλίβεται ἡ λυπημένη ὄψη τοῦ μικρούλη. Ἦτανε τόσο ἀγαπημένα τὰ δυὸ ἀδέρφια! Εἶχε γιὰ κεῖνον τὴν τρυφερὴ φιλία τῆς ἀδελφῆς, ποὺ γιώθει πρὶν ἀκούσει τὰ λόγια. Καὶ πάντα ὑπομονητικὰ τὸν ἄκουε νὰ τῆς διηγεῖται τὰ δικά του, κι' ἔνοιωθε τότε στὴν' ψυχή της νὰ γεννιέται γιὰ τὸ μικρούλη, ἡ ἀπέραντη στοργὴ τῆς μητέρας.

Ἀπαλὰ τοῦ χάδεψε τὸ μέτωπο. Πόσο θἄθελε, μ' αὐτὸ της τὸ χάδι, νὰ μποροῦσε νὰ διώξῃ κάθε θλίψη, κάθε ἔγνοια ἀπὸ τὸ μικρούλη. Νὰ ἦταν δυνατό, νὰ δοκιμάσῃ ἐκείνη, ποὺ ἦταν τώρα δυνατή, ὅλες τὶς λύπες ποὺ ἡ ζωὴ θὰ σώριαζε στὸ Νέννε της.

— Μὴ θλίβεσαι, ἀδερφούλη. Ἔκαμες ἴσως ἄσχημα γἄρθῃς τὸ φθινόπωρο. Θἄταν ἴσως καλύτερα νἀρχόσουν τὴν ἄνοιξη, ὅταν οἱ κάμποι μοσχοβολοῦν, οἱ πορτοκαλιὲς κι' οἱ λεμονιὲς εἶναι φορτωμένες τ' ἄνθη τους τὰ ὑπέροχα, ποὺ στέλνουν μακρυὰ τὸ μῦρο τους στὴν ἀπέραντη θάλασσα... Τότε θἄχῃ φύγει καὶ τὸ βάρος ποὺ πιέζει καὶ μοῦ θλίβει τὴν ψυχή. Γιατὶ τότε θ' ἀνατέλλῃ ὁ ἥλιος παντοῦ καὶ θὰ μοῦ φωτίσῃ τὸ σκοτάδι καὶ θὰ μ' ἀποκαλύψῃ ὅσες χαρὲς τώρα στερήθηκα... Χαρὲς ποὺ θἀπολαύσω ἀργὰ-ἀργὰ καὶ χωρὶς τύψη καμιά. Ἔχω πληρώσει ἀρκετὰ τὸ φόρο στὴν ὀδύνη...

Ὁ μικρούλης δὲν πείθεται... Ἡ ἀδερφὴ ἦταν δικιά του, αὐτὸν ἐλάτρευε μονάχα. Γιατὶ ἡ ζωὴ νὰ τοῦ τὴν στερήσῃ; Καὶ γιατὶ νὰ τοῦ τὴν ἀλλάξῃ; Δὲν τὄθελε αὐτό, δὲν τὄθελε.

Μὰ κείνη ἔνοιωσε τί συνέβαινε στὴν ἐπαναστατημένη ψυχή του.

— Νέννε, φώναξε σοβαρά, θέλω νὰ κάμῃς ὑπομονή.

— Μὰ ὅσο περνᾶ ὁ καιρός, τόσο πιότερο σὲ χάνω. Ἀδερφὴ δικιά μου δὲν εἶσαι μονάχα; Σήμερα τὸ νοιώθω πῶς δὲ μοῦ ἀνήκεις!..

Τοῦ πῆρε τὸ κεφάλι στὰ χέρια καὶ τὸν ἀνάγκασε νὰ τὴν κοιτάξῃ κατάματα. Καὶ τότε μονάχα, ὅταν ἐδιάβασε στὸ βάθος τῶν μαύρων ματιῶν της τὴ μεγάλη κι' ἀκατάλυτη ἀγάπη της, ἔσκυψε τὸ κεφάλι γεμάτος ὑποταγὴ κι' ἐγκαρτέρηση, μὰ καὶ χαρά:

Δὲ θἄχανε ποτὲ τὴν ἀδερφή του...

ΕΛΕΝΗ ΡΕΣ.- ΖΑΦΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΕΝΟΣ ΓΑΤΟΥ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΙΗ'.

Ἤμουν ἀπελπισμένος, ὅταν, ἀνάμεσα στὰ διάφορα πράγματα ποὺ κατέβαζε τὸ ποτάμι—ζωντανά, ἄψυχα, ὑφάσια—εἶδα καὶ μιὰν ὀμπρέλλα ἀνοιχτή!

Τὴ γνώρισα ἀμέσως: Ἦταν ἡ ὀμπρέλλα τοῦ κυρίου μου, ποὺ τὴν εἶχα ἀνοίξει πρωΐτερα καὶ τὴν εἶχα ἀφήσει ἀνοιχτὴ στὸ διάδρομο.

Τὴν πῆρε, φαίνεται, τὸ νερὸ ποὺ μπῆκε στὸ σπίτι καὶ τώρα ἔπλεε στὴν ἐπιφάνεια σὰ βαρκούλα. Νά, ἡ σωτηρία μου! εἶπα ἀμέσως μὲ χαρά. Τί καλὰ νὰ τὴν ἀνοίξω καὶ νὰ τὴν ἀφήσω ἐκεῖ-πέρα ἀνοιχτή!

Ἐτοιμάστηκα νὰ πηδήσω καί, τὴ στιγμὴ ποὺ ἡ ὀμπρέλλα ἔφτασε ἀκριβῶς κάτω ἀπ' τὸ παράθυρό μου, ἔδωσα μιὰ καὶ βρέθηκα μέσα. Ἡ ὀμπρέλλα τραντάχτηκε, ἔγειρε ἀλλὰ δὲν ἐβούλιαξε. Κι' ἐξακολούθησε τὸ ταξίδι της, φέρνοντας καὶ μένα σὰν ἐπιβάτη καὶ σὰν καπετάνιο.

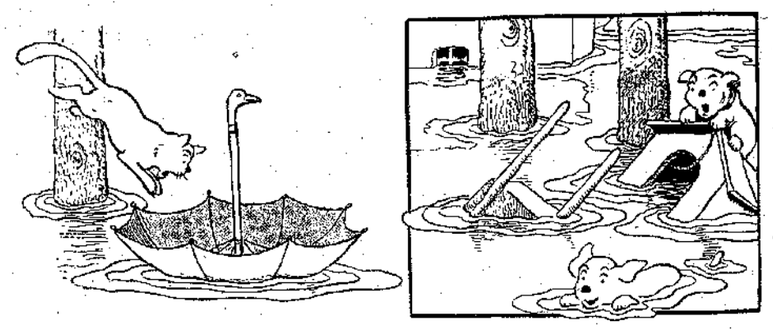

Στεκόμουν στὴ μέση, ἀπάνω στὰ σύρματα, καὶ κρατιόμουν μὲ τὸ ἕνα χέρι ἀπὸ τό... κατάρτι, δηλαδὴ ἀπὸ τὸ μπαστούνι τῆς ὀμπρέλλας, ποὺ εἶχε γιὰ χερούλι ἕνα κεφάλι πάπιας. Τί ὡραῖα ποὺ ταξίδευα ἔτσι! Καὶ μαζί μου ταξίδευαν κι' ἕνα πλῆθος ἄλλα ζωντανά,—σκυλιὰ καὶ πάπιες ποὺ κολυμποῦσαν περίφημα, γάτες φοβισμένες μέσα σὲ καλάθια ἢ ἀπάνω σὲ σανίδια, βρεμένες κότες μέσα στὰ κλουβιά τους καὶ πάει λέοντας. Ἀκολουθούσαμε ὅλοι τὴν ἴδια διεύθυνση, τὸν ἴδιο δρόμο, γιατὶ τὸ ἴδιο ποτάμι μᾶς ἔπερνε, ποὺ θὰ μᾶς ἔβγαζε... ποιὸς ξέρει ποῦ! Ἦταν ἕνα ταξίδι ποὺ κανένας δὲν ἤξερε τὸ τέλος του. Θὰ

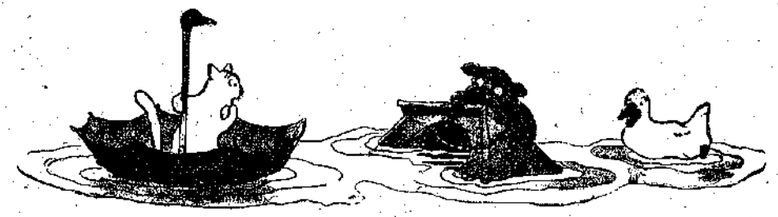

φτάναμε σὲ στεριά, νὰ πατῆσουμε, νὰ γλυτώσουμε; ἢ θὰ ριχνόμαστε σὲ θάλασσα καὶ θὰ χανόμαστε κακοὶ-κακῶς;

Ἄξαφνα παρουσιάστικε στὰ μάτια μου ἕνα θέαμα ποὺ μὲ κατατάραξε:

Ἕνα σκυλί. ἕνα δυστυχισμένο σκυλάκι, ἦταν ἀνεβασμένο στὴ σκεπὴ τοῦ λοζοῦ του—λοζοὺς λέμε αὐτὰ τὰ ξύλινα σπιτάκια τῶν σκυλιῶν—καὶ περίμενε τὸν πνιγμό, τὸ θάνατο! Γιατὶ τὸ νερὸ ποὺ ἀνέβαινε ὁλοένα, θὰ σκέπαζε σὲ λίγο τὸ σπιτάκι, καὶ τὸ σκυλὶ δὲν μποροῦσε νὰ φύγῃ κολυμπώντας, γιατὶ τὸ κακόμοιρο ἦταν δεμένο στερεὰ μὲ τὴν ἁλυσίδα του.

— Βοήθεια! γαύγιζε σπαραχτικά, μὲ μάτια γουρλωμένα ἀπὸ τὸν τρόμο καὶ τὴν ἀγωνία. Εἶμαι δεμένος!.. Λύστε με! θὰ πνιγῶ!..

— Σώπα, σύντροφε, τοῦ φώναξα, κι' ἐγὼ θὰ κάμω γιὰ σένα ὅ,τι μπορέσω!

—Ἄχ! καὶ τί μπορεῖς νὰ κάμῃς ἐσύ;

— Θὰ ἰδῇς!

Εὐτυχῶς γιὰ τὸ σκύλο, ἡ βάρκα-ὀμπρέλλα μου θὰ περνοῦσε πολὺ κοντὰ ἀπ' τὸ σπιτάκι του. Ἄφησα τὸ κατάρτι, πῆγα στὴν κουπαστὴ—δηλαδὴ στὴν ἄκρη—καὶ τὴν κατάλληλη στιγμή, ἅπλωσα τὰ χέρια μου κι' ἁρπάχτηκα ἀπὸ τὴν

ἀλυσίδα τοῦ σκύλου. Ἔτσι ἡ βάρκα μου κόλλησε στὸ σπιτάκι καὶ σταμάτησε.

Δὲν εἶχα τώρα παρὰ νὰ λύσω τὴν ἀλυσίδα. Δύσκολο βέβαια γιὰ ἕνα γάτο, τὸ κατόρθωσα ὅμως. Κι' ἐλεύθερος πιὰ ὁ σκύλος, μπόρεσε νὰ πέσῃ στὸ νερὸ γιὰ νὰ κολυμπήσῃ. Εἶχε γλυτώσει.

Ἐγὼ ὅμως; Πῶς θὰ ξεκολλοῦσα τὴ βάρκα μου ἀπὸ κεῖ-πέρα; Θὰ περίμενα ὥς νὰ φύγῃ ἀπ' τὴ μέση τὸ ἐμπόδιο, νὰ σκεπασχῇ ἀπ' τὸ νερὸ τὸ σπιτάκι τοῦ σκύλου;..

(Ἀκολουθεῖ) Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΤΣΙΧΛΟΓΕΝΗΣ

ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Κάποιος βασιλιὰς —τὸν παλιὸ καιρὸ— εἶχε μιὰ ἀφάνταστα ὡραία κόρη, ποὺ ἦταν ὅμως καὶ τόσο περήφανη, ὥστε κανένας μνηστήρας δὲν τῆς φαινόταν καλός, κι' ὅποιος ἐρχόταν νὰ τὴ ζητήσῃ, ὄχι μόνο ξαναγύριζε ἀπὸ κεῖ ποὺ ἦρθε, μὰ καὶ κορτσεβευόταν ἀπὸ τὴν ἀλαζονικὴ βασιλοπούλα.

Ὁ βασιλιὰς ἦταν πολὺ στενοχωρημένος μ' αὐτὸ τὸ ἐλάττωμα τῆς κόρης του καὶ πῆρε τὴν ἀπόφαση νὰ τὸ διορθώσῃ. Προκήρυξε λοιπὸν μιὰ μέρα ἕνα μεγάλο πανηγύρι καὶ προσκάλεσε μ' αὐτὴ τὴν εὐκαιρία ἀπ' ὅλα τὰ βασίλεια πολλοὺς νέους ἄξιους νὰ παντρευτοῦν τὴν κόρη του, γιὰ νὰ διαλέξῃ ἐπιτέλους ὁποιον τῆς ἄρεσε.

Τὴν ὥρα τῆς ἐκλογῆς, ὅλοι οἱ μνηστῆρες στέκονταν στὴ σειρά, σύμφωνα μὲ τὴ θέση τους καὶ τὴν περιωπή τους: βασιλιάδες, πρίγκιπες, δοῦκες, μαρκήσιοι, κόντηδες καὶ στὸ τέλος οἱ βαρῶνοι. Ἔπειτα ἄνοιξε ἡ ἀντικρυνὴ πόρτα τῆς σάλας καὶ μπῆκε σὰν ἥλιος ἡ βασιλοπούλα. Προχώρησε πρὸς τοὺς νέους κι' ὅπως πάντα, γιὰ ὅλους ἔβρισκε κάτι νὰ περιπαίξῃ.

Ἕνας ἦταν παχύς.

— Νὰ ἕνας ἀσκὸς τοῦ κρασιοῦ! φώναξε.

Ἄλλος ἦταν ψηλός.

— Μακρὺς κι' ἀδύνατος δὲν ἔχει χάρη.

Ὁ τρίτος ἦταν κοντόχοντρος.

— Τέτοιο σῶμα πόσο μυαλὸ χωρεῖ!

Ὁ τέταρτος ἦταν ὠχρός.

— Ὁ θάνατος ὁ ἴδιος!

Ὁ πέμπτος ποὺ εἶχε πολὺ χρῶμα ἦταν «σωστὸς πετεινός!». Τοῦ ἔκτου τὸ σῶμα δὲν ἦταν ἐντελῶς ἴσιο.

— Σὰ χλωρὸ κλαδὶ περικαυτὸ στὸ φοῦρνο, φώναξε.

Ἔτσι λοιπὸν προχωροῦσε χαρίζοντας ἀπὸ ἕνα παράνομα στὸν καθένα, ἀλλὰ διασκέδασε περισσότερο μ' ἕνα νέο βασιλιὰ ποὺ τὸ ὑπογενειό του σχημάτιζε μὲ τὸ πρόσωπο γωνία.

— Χά, χά, γέλασε, αὐτὸς ἔχει ἕνα πηγσούνι σὰν τὸ ράμφος τῆς τσίχλας· νὰ τὸν λέμε Τσιχλογένη! Κι' ἀπὸ ἐκείνη τὴν ἡμέρα τοῦ βγῆκε τὸ παρατσούκλι.

Ὁ γέρο βασιλιὰς ὡστόσο θύμωσε πάρα πολὺ μὲ τὸ φέρσιμο αὐτὸ τῆς κόρης του, καὶ θὰ τὴν ἔκανε ἀμέσως νὰ πάψῃ, ἂν δὲν ἐλπίζε ὅτι στὸ τέλος θὰ διάλεγε ἕναν. Τώρα ὅμως ὁρκίσθηκε νὰ τῆς δώσῃ τὸν πρῶτο ἄξιο φτωχό, ἔτυχε καὶ ζητιάνο ποὺ θὰ περνοῦσε ἀπὸ τὸ παλάτι.

Λίγες μέρες ὕστερ' ἀπ' αὐτά, ἕνας πλανόδιος βιολιστὴς ἦλθε κάτω ἀπὸ τὰ παράθυρα τοῦ παλατιοῦ νὰ παίξῃ. Μόλις τὸν ἄκουσε, ὁ βασιλιὰς διατάζει νὰ τὸν φέρουν μέσα. Μπῆκε λοιπὸν μὲ τὰ πακιὰ καὶ σκονισμένα του ροῦχα καὶ τραγούδησε μπροστὰ στὸ βασιλιὰ καὶ τὴ βασιλοπούλα. Ὅταν τελείωσε, ὁ βασιλιὰς τοῦ εἶπε:

— Τὸ τραγούδι σου μοῦ ἄρεσε τόσο, ὥστε γιὰ νὰ σ' εὐχαριστήσω, θὰ σοῦ δώσω τὴν κόρη μου!

Ἡ πριγκίπισσα τρόμαξε καὶ χλώμιανε, ἀλλὰ ὁ βασιλιὰς παρατηρώντας την πρόσθεσε:

— Πῆρα ὅρκο καὶ θέλω νὰ τὸν κρατήσω, ὅτι θὰ σὲ δώσω στὸν πρῶτο ζητιάνο.

Καὶ χωρὶς ἄλλα λόγια, διέταξε νὰ γίνῃ ἀμέσως ὁ γάμος.

Ὅταν τελείωσε ἡ τελετή, ὁ βασιλιὰς εἶπε στὴν κόρη του:

— Ἡ δουλειὰ τοῦ ἄνδρα σου σὲ προστάζει νὰ τὸν ἀκολουθῇς· σ' ὅποια χώρα γυρίζει αὐτός· δὲν μπορῶ λοιπὸν νὰ ἐπιτρέψω νὰ μείνῃς ἐδῶ.

Ἔτσι ὁ βιολιστὴς πῆρε μαζί του τὴ γυναῖκα του, ποὺ ἦταν τώρα ὑποχρεωμένη, γιὰ νὰ τὸν ἀκολουθῇ, νὰ σέρνεται σχεδὸν ἀπὸ τὴν κούραση τῆς πεζοπορίας. Ὅταν ἔφτασαν σ' ἕνα ἀπέραντο δάσος, ρώτησε ἡ βασιλοπούλα:

— Σὲ ποιὸν γ' ἀνήκει ἄραγε τοῦτο τ' ὡραῖο δάσος;

Κι' ἀπάντησε ἡ ἠχώ:

— Εἶν' τοῦ τρανοῦ τοῦ βασιλιὰ τοῦ Τσιχλογένη χτῆμα· ἄντρα σου ἂν τὸν ἔπαιρνες, θἄτανε καὶ δικό σου.

— Ἄχ! ἡ τρελλή! εἶπε, τί εὐτυχισμένη θὰ ἤμουν ἂν παντρευόμουν τὸ βασιλιὰ Τσιχλογένη!

Πέρασαν ὕστερα ἕνα λιβάδι καὶ ρώτησε ποιανοῦ ἦταν.

— Τοῦ βασιλιὰ Τσιχλογένη! ἦταν πάλι ἡ ἀπάντηση.

Ἔπειτα ἤλθαν σὲ μιὰ μεγάλη πόλη καὶ ρώτησε:

— Ἡ ὡραία αὐτὴ πολιτεία ποιανοῦ εἶναι;

— Τοῦ βασιλιὰ Τσιχλογένη, εἶπε κάποιος.

— Ἄχ! ἡ ἀνόητη, νὰ μὴν τὸν παντρευτῶ ὅταν μοῦ ἦλθε ἡ περίσταση, εἶπε λυπημένα ἡ φτωχὴ βασιλοπούλα.

— Ἔλα, τῆς εἶπε ὁ βιολιστής, δὲν μ' εὐχαριστεῖ καθόλου, νὰ σοῦ πῶ, ὅλη τὴν ὥρα νὰ μιλῇς γι' ἄλλον ἄντρα. Δὲν εἶμαι λοιπὸν ἀρκετὰ καλὸς μαζί σου;

Σιγὰ-σιγὰ ἔφτασαν σὲ μιὰ μικρὴ καλύβα, ἔξω ἀπὸ τὴν πόλη, κι' εἶπε πάλι ἡ βασιλοπούλα:

— Θεέ μου, ποιὸς νὰ κατοικῇ σ' αὐτὸ τὸ ἄθλιο καλυβόσπιτο;

— Αὐτὸ εἶναι τὸ σπίτι μου, ἀπάντησε ὁ βιλιοστής, ἐδῶ θὰ ζοῦμε.

Ἡ πριγκίπισσα ἀναγκάστηκε νὰ σκύψῃ γιὰ νὰ περάσῃ τὴν πόρτα, κι' ὅταν μπῆκε, ρώτησε:

— Ποῦ εἶναι οἱ δοῦλοι;

— Ποιοί δοῦλοι: ἀπάντησε ὁ ἄντρας της, ἐσὺ ἡ ἴδια πρέπει νὰ κάνῃς αὐτὸ ποὺ θέλεις. Τώρα ἀναψε φωτιὰ καὶ βάλε πάνω λίγο νερὸ νὰ ψήσῃς τὴ σούπα μας, κι' εἶμαι ἀρκετὰ κουρασμένος.

Ἡ βασιλοπούλα ὅμως δὲν ἤξερε τίποτα ἀπὸ φωτιὲς καὶ μαγειρέματα, κι' ἔτσι ὁ ζητιάνος ἀναγκάστηκε νὰ ψήσῃ τὴ σούπα μόνος του, κι' ἀφοῦ ἐπιτέλους ἔφαγαν, ἔπεσαν νὰ κοιμηθοῦν.

Τὸ πρωῒ ὁ βιολιστὴς ξύπνησε τὴ βασιλοπούλα πολὺ νωρίς· σὲ δυὸ μέρες τῆς ἔμαθε νὰ συγυρίζῃ τὴν καλύβα καὶ νὰ μαγειρεύῃ τὸ φτωχό τους φαγητό.

Ὅταν τελείωσαν ὅμως οἱ λίγες προμήθειες ποὺ εἶχαν, ὁ ἄντρας τῆς εἶπε:

— Ξέρεις, δὲν μπορεῖ νὰ βαστάξῃ πιὰ αὐτό, νὰ μένουμε δηλαδὴ ἐδῶ χωρὶς νὰ κάνουμε τίποτα· ἐγὼ λοιπὸν θὰ βγῶ νὰ παίξω, καὶ σὺ ἐδῶ νὰ πλέξῃς μερικὰ καλάθια.

Βγῆκε στὸ δάσος, ἔκοψε λυγαριὲς καὶ τὶς ἔφερε στὴν καλύβα· μόλις ὅμως ἡ βασιλοπούλα πῆγε νὰ δοκιμάσῃ νὰ λυγίσῃ μερικές, τὰ σκληρὰ κλωνιὰ τῆς αἱμάτωσαν τὰ χέρια.

— Βλέπω πὼς δὲν τὰ καταφέρνεις,

τῆς εἶπε ὁ βιολιστής, καλύτερα θὰ ἦταν νὰ ὑφάνῃς.

— Τί λές;

Καταπιάστηκε νὰ ὑφάνῃ, μὰ οἱ τραχιὲς κλωστὲς τὴν ἔκοβαν στὰ δάχτυλα κι' αἱμάτωσαν χειρότερα.

— Βλέπεις, εἶπε πάλι ὁ βιολιστής, πόσες δουλειὲς μοῦ χάλασες; Κακὴ συμφωνία ἔκανα νὰ σὲ πάρω. Τώρα πρέπει νὰ δοκιμάσῃς, νὰ πουλᾷς τίποτα βάζα καὶ πιάτα ἀπὸ πηλό.

— Ὤ, ἂν ἐρχόταν κανένας ἀπὸ τοῦ πατέρα μου τὴ χώρα, καὶ μ' ἔβλεπε στὴν ἀγορὰ νὰ πουλῶ πιάτα, σκέφτηκε ἡ πριγκίπισσα, πόσο θὰ γελοῦσε μαζί μου!

Μὰ παρακάλεσε ἄδικα· ἔπρεπε ἢ νὰ κάνῃ αὐτὸ ἢ νὰ πεθάνῃ ἀπὸ τὴν πεῖνα.

Τὴν πρώτη μέρα ὅλα πήγαιναν καλά, γιατὶ ὁ κόσμος ἀγόραζε ἀπὸ τὴ βασιλοπούλα ποὺ ἦταν τόσο ὄμορφη, κι' ὄχι μόνο τῆς ἔδιναν ὅσα ζητοῦσε, παρὰ μερικοὶ ἔδιναν τὸ τίμημα κι' ἄφηναν πίσω τὸ ἐμπόρευμα.

Μὲ τὰ κέρδη ἐκείνης τῆς ἡμέρας, τὰ δικά της καὶ τοῦ ἄντρα της, ἔζησαν λίγον καιρό, κι' ἔπειτα πάλι ὁ βιολιστὴς τῆς ἔφερε ἄλλα νὰ πουλήσῃ. Τὰ πῆρε ἡ βασιλοπούλα, κι' ἤλθε καὶ κάθησε στὴν ἄκρη μιᾶς γωνιᾶς τῆς ἀγορᾶς, ὅπως καὶ τὴν περασμένη φορά, γιὰ νὰ φαίνεται ἀπὸ παντοῦ.

Ἔξαφνα ἕνας — μεθυσμένος ἴσως — οὐσσάρος ἔφτασε μὲ καλπασμό, ἔταν παραπατᾷ τὸ ἄλογό του, καὶ πέφτει ἴσα-ἴσα πάνω στὰ πήλινα ποὺ γίνονται θρύφαλα. Ἡ βασιλοπούλα ἄρχισε νὰ κλαίῃ καὶ στὴν ταραχή της, μὴ ξέροντας τί νὰ κάνῃ, ἔτρεχε πρὸς τὸ σπίτι της φωνάζοντας:

— Ἄχ, τί θὰ γίνω, τί θὰ πῇ ὁ ἄντρας μου, γι' αὐτὸ ποὺ ἔπαθα!

Ὅταν τὰ διηγήθηκε στὸ βιολιστή, αὐτὸς φώναξε:

— Ποιὸς ποτὲ σκέφτηκε, νὰ κάτσῃ στὴ γωνιὰ τοῦ παζαριοῦ νὰ πουλᾷ πιατικά; Καλά, βλέπω ὅτι δὲν εἶσαι συνειθισμένη σὲ καμμιὰ δουλειά, ἔστω καὶ στὴν πιὸ κοινή. Πάψε τὰ κλάμματα· νά, πρὶν ἐπέρασα ἀπὸ τὸ παλάτι τοῦ βασιλιᾶ, καὶ ρώτησα ἂν θέλουν καμμιὰ γυναῖκα, καὶ μοῦ εἶπαν ὅτι στὴν κουζίνα ἀδειάζει μιὰ θέση. Ἐκεῖ λοιπὸν θὰ περνᾶς καὶ οὐ πιὸ καλὰ ἀπὸ τώρα, κι' ἐγὼ θὰ μπορέσω χωρὶς ἔννοια νὰ κάνω τὴ δουλειά μου.

Ἔτσι ἡ βασιλοπούλα ἐργαζόταν τώρα στὴν κουζίνα τοῦ παλατιοῦ, ὁποχρεωμένη νὰ κάνῃ ὅτι τὴν πρόσταζε ὁ ἀρχιμάγειρος. Κάθε βράδυ, ἔβαζε σὲ δυὸ γυάλες, μέσα στὶς τσέπες της, μερικὰ φαγώσιμα ἀπὸ ὅσα εἶχαν περισσέψει στὸ παλάτι, καὶ τὰ ἔπερνε στὴν καλύβα της.

Σὲ λίγες μέρες εἶχαν μεγάλη γιορτὴ γιὰ τὴ στέψη τοῦ γιοῦ τοῦ βασιλιᾶ· ἡ φτωχὴ βασιλοπούλα ἤλθε καὶ στάθηκε σὲ μιὰ γωνιὰ δίπλα στὴν πόρτα τῆς σάλας γιὰ νὰ βλέπῃ. Οἱ λαμπροὶ ἀναμμένοι πολυέλαιοι, οἱ ὡραῖοι καὶ μεγαλοπρεπεῖς προσκαλεσμένοι τὴν ἔκαναν νὰ μετανοιώνῃ γιὰ τὴν πρωτινὴ ἀλαζονεία της, ποὺ τὴν κατάντησε τόσο φτωχὴ καὶ ταπεινωμένη. Ἀπὸ τὶς πολυτελεῖς πιατέλες μὲ τὰ σπάνια φαγητὰ ποὺ ἔφερναν κι' ἔφερναν οἱ ὑπηρέτες, τῆς ἔριχναν μερικὰ κομμάτια ποὺ τὰ ἔβαζε στὶς τσέπες της γιὰ νὰ τὰ πάρῃ στὸ σπίτι.

Ἐπιτέλους φάνηκε ὁ βασιλιάς, ὁ ἴδιος —γιὸς δὲν ὑπῆρχε— ντυμένος στὰ μεταξωτὰ καὶ στὰ βελούδα, μὲ χρυσὴ καδένα γύρω στὸ λαιμό του. Μόλις εἶδε στὴν πόρτα τὴν ὡραία βασιλοπούλα, τὴν πῆρε νὰ χορέψῃ μαζί της, μὰ ἐκείνη τρομαγμένη ἀρνιόταν, γιατὶ γνώρισε τὸ βασιλιὰ Τσιχλογένη ποὺ κορτσεβεψε τότε στὸ παλάτι τοῦ πατέρα της! Ἐκεῖνος ὅμως τίποτα! τὴν ἔφερε στὴ μεγάλη σάλα τοῦ χοροῦ, κι' ἐκεῖ ἔσχισε τὶς τσέπες της κι' ἔπεσαν οἱ δυὸ γυάλες, ἀπ' ὅπου πάλι ξεπετάχθηκαν κομμάτια ἀπὸ φαγητὰ διάφορα καὶ κύλησαν ἀπ' ὅλες τὶς μεριές. Ὅταν οἱ εὐγενεῖς ἐπισκέπτες εἶδαν αὐτὸ τὸ θέαμα, ξέσπασαν σ' ἕνα ἀκράτητο γέλιο, καὶ τὸ φτωχὸ κορίτσι ντροπιάστηκε τόσο, ποὺ θὰ ἤθελε νὰ ἦταν χιλιάδες ὀργιὲς κάτω ἀπὸ τὴ γῆ. Ἔτρεξε μὲ ὁρμὴ πρὸς τὴν πόρτα κι' ἔφτανε τὴ σκάλα, ὅταν τὴν πρόφτασε κάποιος καὶ τὴ σταμάτησε· γύρισε νὰ ἰδῇ ὤ, ἦταν πάλι ὁ βασιλιὰς Τσιχλογένης.

Ἀλλὰ τώρα τὴν πῆρε ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τῆς εἶπε:

— Μὴ φοβᾶσαι, ἐγὼ κι' ὁ μουσικὸς ὁ ἄντρας σου ποὺ καθόταν στὴν καλύβα μαζί σου, εἶναι ἕνα πρόσωπο· γι' ἀγάπη σου φέρθηκε ἔτσι κι' ὁ οὐσσάρος ποὺ ἔπεσε πάνω στὰ πήλινα, πάλι ἐγὼ ἤμουν. Ὅλα αὐτὰ ἔγιναν γιὰ νὰ τιμωρήσουν τὸν ἀλαζονικό σου χαρακτῆρα, ποὺ σ' ἔκανε νὰ κορτσεβεύῃς καὶ νὰ περιφρονῇς ὅλους.

Αὐτὰ τὰ λόγια ἡ βασιλοπούλα τ' ἄκουε κλαίοντας κι' εἶπε:

— Σοῦ φέρθηκα τόσο ἄσχημα ποὺ θαρρῶ πὼς δὲν ἀξίζω νὰ εἶμαι γυναίκα σου.

— Ὅλα αὐτὰ πέρασαν, ἀπάντησε ὁ βασιλιάς, τώρα θὰ γιορτάσωμε τὸ γάμο ποὺ δὲν γιορτάστηκε τότε στὸ παλάτι τοῦ πατέρα σου...

Σὲ λίγο ἡ βασιλοπούλα ξανάμπαινε, στολισμένη τώρα ὅπως ἔπρεπε, κι' ὡραία σὰν νεράϊδα, στὴ μεγάλη σάλα, ὅπου τὴν περίμενε πάλι μιὰ ἔκπληξη, μὰ πολὺ εὐχάριστη· αὐτὴ τὴ φορά: οἱ γονεῖς της μ' ὅλη τὴν οἰκογένεια —συνενοημένοι ἀπὸ πρίν— ἦταν ἐκεῖ καὶ τὴ φιλοῦσαν...

(Διασκευὴ ἀπ' τὸ Ἀγγλικὸ) ΕΜΜ. Π. ΚΑΣΙΜΑΤΗΣ

ΤΟ ΛΟΥΛΟΥΔΑΚΙ ΤΟΥ ΤΕΜΠΛΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ JULES CHANCEL

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

— Τὸ κόκκινο δελτίο τοῦ μπαμπᾶ;

— Ναί, τὰ κόκκινο δελτίο. Ἂν θελήσῃς νὰ μοῦ τὸ ἐμπιστευθῇς γιὰ ἕνα πρωϊνὸ μονάχα, θὰ καταστρώσω τὸ σχέδιο μου καὶ πιστεύω νὰ πετύχω.

Ἡ Νανέττα στάθηκε διστακτικὴ γιὰ μιὰ στιγμή. Ὕστερα ἔκανε στὸν ξένο νόημα νὰ τὴν ἀκολουθήσῃ, κι' οἱ δυὸ μαζὶ διευθύνθηκαν πρὸς τὸ μαγαζάκι.

Ὁ Νικόλας, καθὼς εἶδε τὴν ἀδελφή του νὰ ξαναγυρίζῃ μὲ τὸν ἄγνωστο, ξαφνιάστηκε σὲ τέτοιο σημεῖο, ὥστε πετάχτηκε ὁλόρθος ἀπ' τὸ κάθισμά του. Μὰ κεῖνος, μαντεύοντας τὴν ἀνησυχία του, τὸν καθησύχασε:

— Δὲν ἔχεις νὰ φοβᾶσαι τίποτε, παλληκάρι μου, εἶπε. Κι' οἱ δυό μας ἀγωνιζόμαστε γιὰ τὴν αὐτὴ ἰδέα. Γιὰ νὰ κερδίσω τὴν ἐμπιστοσύνη σας, θὰ σᾶς ἀποκαλύψω τὸ πραγματικό μου ὄνομα. Εἶμαι ὁ κόμης Τουάρκ, καὶ κατοικῶ μὲ ψεύτικο ὄνομα στὴν ὁδὸν Μονμάρτρης ὅπου κάνω τὸ μαραγκό.

Ὁ Νικόλας ἡσύχασε μ' αὐτὰ τὰ λόγια καὶ ὁ ἄγνωστος κάθησε δίπλα του καὶ ἄρχισε νὰ τοῦ ἐκθέτῃ τὸ σχέδιό του. Ἡ συζήτηση κράτησε πολλὴ ὥρα. Καὶ τὸ σημεῖο στὸ ὁποῖο σκόνταβαν κι' οἱ δυό, κι' ὁ κόμης κι' ὁ μικρὸς παπουτσής, ἦταν ποῦ θὰ μποροῦσαν νὰ βροῦν ἕνα παιδὶ ποὺ νὰ μπορέσῃ γ' ἀντικαταστήσῃ τὸ Δελφίνο ἅμα θὰ τὸν ἔβγαζαν ἀπ' τὸ Τέμπλο, ἔτσι ὥστε νὰ ξεγελάσουν γιὰ λίγη ὥρα τοὺς δεσμοφύλακές του καὶ νὰ ἀργοπορήσουν τὴν καταδίωξη.

Βρίσκονταν κι' οἱ δυό τους σὲ ἀμηχανία καὶ δὲν ἤξεραν τί νὰ ποῦν, ὅταν ἡ Νανέττα, ποὺ παρακολουθοῦσε τὴ συζήτηση σιωπηλή, σηκώθηκε καὶ ἀποφάσισε νὰ μιλήσῃ κι' αὐτή.

— Πολίτη, εἶπε, ἡ μᾶλλον κύριε κόμη, δίχως ἄλλο σεῖς ξέρετε καλύτερα καὶ περισσότερα ἀπὸ μένα ποὺ δὲν εἶμαι παρὰ ἕνα κορίτσι τοῦ λαοῦ, μαθημένο μονάχα νὰ πηγαίνω στὰ χωράφια καὶ νὰ κόβω λουλούδια. Μά, ἂν ἐπιτρέπετε νὰ πῶ κι' ἐγὼ τὴ γνώμη μου, θὰ σᾶς πῶ τί θὰ ἔκανα, γιὰ νὰ σώσω τὸ Δελφίνο, ἂν βρισκόμουν στὴ δική σας θέση. Τὸ ἔχω ἀπὸ πολὺ καιρὸ στὸ νοῦ μου, καὶ ἔπειτα γνωρίζω πολὺ καλὰ καὶ τὶς συνήθειες καὶ τὰ κατατόπια τῆς φυλακῆς. Μπορεῖ, λοιπόν, νὰ μὴ σᾶς φανῇ καὶ τόσο ἄσχημο τὸ σχέδιό μου.

— Λέγε, ἔκανε ὁ κόμης ποὺ διασκέδαζε μὲ τὸ σοβαρὸ ὕφος τῆς μικρούλας.

— Λοιπόν, νὰ τί θὰ ἔκανα, εἶπε ἡ Νανέττα κοιτάζοντας μὲ προσοχὴ τὸν κόμη σὰ νάθελε νὰ μετρήσῃ τὸ ἀνάστημά του μὲ τὸ μάτι. Ἔχετε πάνω κάτω τὸ ἴδιο μπόϊ μὲ τὸν πατέρα μου. Λοιπὸν τὰ ροῦχα του θὰ σᾶς κάνουν. Θὰ σᾶς δώσω τὴ σκάλα, τὸ φυτίλι καὶ τὸ ροῦ γιὰ τὸ λάδι, καὶ θὰ μποῦμε οἱ δυό μας μαζὶ στὸ Τέμπλο, ὅπως κάθε μέρα ποὺ μπαίνω μὲ τὸν πατέρα μου.

— Κι' ὕστερα; ρώτησε ὁ κόμης μὲ ζωηρὴ περιέργεια.

— Χάρις στὸ δελτίο αὐτό, ἔχομε ἐλεύθερη εἴσοδο στὰ διαμερίσματα τοῦ Δελφίνου· σεῖς θὰ κάνενε δῆθεν ποὺ φτιάνετε τὰ φανάρια τῆς σκάλας, κι' ἐγὼ θὰ καραδοκήσω τὴ στιγμὴ ποὺ θὰ φύγῃ ὁ Σιμόν. Ἡ καταλληλότερη ὥρα εἶναι κατὰ τὶς τέσσερις, ὅταν κατεβαίνῃ ὁ Σιμὸν στὸ θυρωρεῖο γιὰ νὰ πάρῃ τὴν ἐφημερίδα του καὶ μένει ὕστερα στὴν αὐλὴ γιὰ νὰ τὴ διαβάσῃ καὶ νὰ συζητήσῃ τὰ νέα μὲ τοὺς ἄλλους. Στὸ διάστημα αὐτὸ βρίσκω ἐγὼ καιρὸ καὶ ἀλλάζω ροῦχα μὲ τὸ Δελφίνο· τοῦ φοράω τὸ φόρεμά μου, τὴ σκούφια μου, τὸ σαλάκι μου, καὶ σεῖς βγαίνετε μαζὶ του ἀνενόχλητος, κρατώντας τον ἀπ' τὸ χεράκι καὶ περνᾶτε μπρὸς ἀπὸ τὴ μύτη τῶν φρουρῶν, ποὺ δὲν θὰ σᾶς δώσουν καμμιὰ προσοχή, καὶ ταῦ μπάρμπα-Ροσσέ, ποὺ κι' ἐκεῖνος τὸ πολὺ-πολὺ θὰ κουδουνίσῃ τὰ κλειδιά του ὅπως τὸ κάνει πάντοτε γιὰ νὰ μὲ τρομάξῃ.

Ὁ κόμης κι' ὁ Νικόλας ἔμειναν ἄναυδοι μπρὸς στὴν ψύχραιμη τόλμη τῆς μικρῆς κόρης καὶ μπὸς στὴν ἁπλότητα τοῦ σχεδίου της, ποὺ ἦταν πολὺ πιὸ εὔκολο νὰ ἐκτελεσθῇ ἀπ' ὅ,τι τὰ πολύπλοκα καὶ ριψοκίνδυνα δικά τους σχέδια.

— Δίχως ἄλλο, μικρή μου Νανέττα, εἶπε ὁ κόμης, τὸ σχέδιο εἶναι λαμπρό. Μὰ δὲ φοβᾶσαι;

— Τί νὰ φοβηθῶ;

— Δὲν φοβᾶσαι νὰ μείνῃς στὴ φυλακὴ ἀντὶ γιὰ τὸν Δελφίνο;

— Μπά! ἔκανε ἡ Νανέττα ξένοιαστα. Ὁ Σιμὸν εἶναι ἀρκετὰ ξύπνος ὥστε νὰ μὴν κάνῃ καμμιὰ φασαρία. Δὲν τὸν συμφέρει νὰ καταλάβουν οἱ ἄλλοι πὼς ἄφησε τὸ πουλὶ νὰ πετάξῃ ἀπὸ τὴ φωλιά. Δὲν θὰ μοῦ κάνῃ τίποτε, ἔννοια σας!

Ὁ κόμης κούνησε τὸ κεφάλι του μὲ δυσπιστία.

— Δὲν θέλω νὰ πῶ, ἐξακολούθησε ἡ Νανέττα, πὼς δὲν θὰ θυμώσῃ ὁ Σιμόν. Ἔξω φρενῶν θὰ γίνῃ! Καὶ σίγουρα θὰ ξεθυμάνῃ ἀπάνω μου τὸ πολὺ-πολὺ μὲ κανένα ξυλοκόπημα. Μὰ δὲ θὰ μὲ νοιάξῃ καθόλου γι' αὐτό. Θάχω τέτοια χαρὰ ποὺ ὁ μικρὸς Καπέτος θὰ εἶναι ἔξω ἀπὸ τὴ φυλακὴ καὶ ποὺ ὁ Σιμὸν θὰ σκάζῃ ἀπὸ τὴν φούρκα του γιὰ τὸ παιχνίδι ποὺ θὰ τοῦ ἔχωμε παίξει, ὥστε οἱ ξυλιὲς θὰ μοῦ φανοῦν κουφέτα!

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΤΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ

[Ἀπόψε περιμένουν τὸ Μάρκο, τὸ μεγάλο ξάδελφο, ποὺ λείπει στὴν Ἀγγλία. Στὸ ἐξοχικὸ σπίτι γίνονται ἑτοιμασίες καὶ τὰ παιδιὰ εἶναι γεμᾶτα χαρά, γιατὶ θὰ περάσουν τὸ καλοκαίρι μαζὶ μὲ τὸ Μάρκο, ποὺ εἶναι θαυμάσιο παιδί, πρῶτος καὶ στὰ μαθήματα καὶ στὰ παιγνίδια. Στὸ ὡραῖο σαλόνι—σαλόνι πλούσιου ἐξοχικοῦ σπιτιοῦ—εἶναι μαζεμένα τὰ τρία ἀδέλφια, δηλαδὴ ἡ ***Κολλέτα***, ψηλὸ καὶ ξανθὸ κοριτσάκι δώδεκα χρονῶν, ξένοιαστο καὶ ζωηρό. Ὁ ***Ἀνδρέας***, ἀγόρι δέκα χρονῶν, ποὺ χώνει τὴ μύτη του παντοῦ καὶ θαρρεῖ πὼς τὰ ξέρει ὅλα. Καὶ τέλος, ὁ μικρούλης ***Ντοντός***, ἕξη χρονῶν, ποὺ δὲν παραδέχεται ποτὲ νὰ τὸν ἀφίνουν αὐτὸν ἔξω ἀπὸ τὰ παιγνίδια καὶ τὰ σχέδια τῶν ἀδελφιῶν του. Λείπει ἡ ***Μόνικα***, ἐννιὰ χρονῶν, ποὺ θάλθῃ ἀργότερα.]

«Ἡ Κολέττα ταχτοποιεῖ τὰ λουλούδια . . .» (Σελ. 210, στ. γ΄.)

Ντοντός.— Κολέττα, τί λές, θὰ κάνῃ πάλι τ' ἀλογάκι ὁ Μάρκος, νὰ μὲ πηγαίνῃ καβάλλα, ὅπως τόκανε πρόπερσι;

Κολέττα.— Χμ, δὲν πιστεύω. Τώρα μεγάλωσες κι' εἶσαι βαρύς. Θὰ τοῦ κοπῇ ἡ μέση του τοῦ καϊμένου, νὰ σοῦ κάνῃ τέτοια παγνίδια . . . Μ' ἐμένα ὅμως θὰ παίξῃ τέννις, αὐτὸς μ' ἔμαθε καὶ νὰ ἰδῆτε ποὺ τώρα θὰ τὸν νικήσω.

Ἀνδρέας.— Ἔλα δά, καυχησάρα! Ὁ Μάρκος εἶναι τετραπέρατος, κανένας μας δὲν μπορεῖ νὰ τὸν νικήσῃ οὔτε στὸ τέννις, οὔτε πουθενά.

Κολέττα — Καλὰ τώρα, ἂς τ' ἀφίσουμε αὐτά . . . Ἡ γιαγιά, ξέρεις, εἶναι ὅλη χαρά, ποὺ περιμένει τὸ Μάρκο σήμερα. Εἶπε λοιπὸν νὰ στολίσουμε τὸ σαλόνι. Πάρε τὴν φαλλίδα καὶ πήγαινε μὲ τὸ Ντοντὸ νὰ κόψῃς λουλούδια. Ἐγὼ θὰ ἑτοιμάσω τὰ βάζα καὶ θὰ σᾶς περιμένω . . . Μὰ δὲ μοῦ λέτε, ποῦ εἶναι ἡ Μόνικα;

Ντοντός.— Τώρα τὴν εἶδα στὸν κῆπο. Καθόταν καὶ διάβαζ' ἕνα βιβλίο. Αὐτὴ ὅλο μὲ τὰ βιβλία της γυρίζει. Οὔτε μιλάει καθόλου.

Κολέττα. — Ἔτσι εἶναι αὐτή. Ἅμα τὴ χρειάζεσαι, δὲν τὴ βρίσκεις ποτὲ μπροστά σου.

[Ὁ ***Ἀνδρέας*** κι' ὁ ***Ντοντὸς*** βγαίνουν, ἡ ***Κολέττα*** συγυρίζει ἐδῶ καὶ κεῖ τὸ σαλόνι, ἑτοιμάζει τὰ βάζα καὶ ὕστερα βγαίνει στὸ παράθυρο καὶ φωνάζει τὰ παιδιά. Ἐκεῖνα γυρίζουν σὲ λίγο φορτωμένα μὲ λουλούδια.]

Κολέττα.— Μὴν ἀργῆτε. Ὅπου νάναι, θαλθῇ ἡ γιαγιὰ καὶ θέλω νὰ τὰ βρῇ ἑτοιμα.

[Ἡ ***Κολέττα*** πέρνει τὰ λουλούδια καὶ τὰ ταχτοποιεῖ μὲ πολὺ γοῦστο μέσα στὰ ὡραῖα βάζα. Ὁ Ντοντὸς τραβάει μιὰ μικρὴ πολυθρόνα καὶ θρονιάζεται μέσα ἀναπαυτικά.]

Ντοντός.— Νά, ἐδῶ θὰ κάθομαι ἐγὼ καὶ θὰ βάζω τὸ Μάρκο νὰ μοῦ λέει ἐκεῖνες τὶς ὡραῖες ἱστορίες ποὺ ξέρει.

Κολέττα.— Ἑτοιμάσου! Τὴν ὀρεξή σου θἄχῃ νομίζεις ὁ Μάρκος, νὰ σοῦ λέῃ τώρα παραμύθια.

Ντοντός.— Ἄ Κολέττα, γιὰ πές μου, τοῦ Μάρκου τοῦ ἀρέσει ἡ κρέμα-σοκολάτα;

Κολέττα.— Γιατί ρωτᾶς;

Ντοντός.— Ξέρεις, περνώντας ἀπὸ τὴν κουζίνα, εἶδα ὅτι ἡ Μαριέττα χτυποῦσε αὐγὰ κι' ἔλυωνε σοκολάτα. Ἄχ, πῶς μοσκοβολοῦσε! Φτιάνει κι' ἄλλα γλυκά, καὶ μαρέγκες, καὶ τροῦφες . . .

Ἀνδρέας.— Ἔλα τώρα, Ντοντό, μὲ τὶς λυχουδιές σου. Ἐσένα πάντα σοῦ πέφτουν τὰ σάλια σου μ' αὐτά . . .

Ντοντός.— Γιατὶ ἐσύ, βλέπεις, πᾶς πίσω. Γιὰ θυμήσου τότε, ποὺ ἔφαγες κρυφὰ τὰ τριγωνα ἀπὸ τὸ μπουφέ . . .

Κολέττα.— Ντοντό, τέτοια λόγια νὰ μὴν τὰ λὲς στοὺς μεγαλύτερους . . . Γιὰ κοιτάξτε τί ὡραῖα ποὺ εἶναι τὰ λουλούδια μας! Ὤ, χαρὰ ποὺ θὰ νοιώσῃ ἡ γιαγιὰ ἅμα τὰ ἰδῇ . . . Μά, παιδιά, τί ἔγινε αὐτὴ ἡ Μόνικα σήμερα; Ἐμεῖς κοπιάζουμε ἐδῶ καὶ συγυρίζουμε, καὶ τοῦ λόγου της κάθεται στὴ μπάντα. Κι' ὅταν θάρθει ὁ Μάρκος, θὰ νομίζει ὅτι βοήθησε κι' ἡ Μόνικα στὸ συγύρισμα.

[Ἐκείνη τὴ στιγμὴ μπαίνει ἡ ***Μόνικα***, κοντὴ μελαχροινούλα ἐννιὰ χρονῶν, λιγόλογο κοριτσάκι καὶ μαζεμένο. Κρατεῖ μιὰ παλιὰ κιτρινισμένη φωτογραφία κι' ἕνα τριαντάφυλλο.]

Μόνικα.— Ἐγὼ εἶμαι, Κολέττα.

Κολέττα.— Ἄ, καλῶς τη τὴν κυρία! Τί ἔγινες, καλέ, ἀπὸ τὸ πρωΐ; . . . Καὶ τ' εἶν' αὐτὴ ἡ φωτογραφία;

Μόνικα.— Ξέρετε, ἔψαξα καὶ βρῆκα αὐτὴ τὴ φωτογραφία σ' ἕνα παλιὸ σεντούκι. Εἶναι ὁ Μάρκος, ὅταν ἦταν μικρούλης, καθισμένος στὰ γόνατα τῆς μαμμᾶς του. Θὰ τὴ βάλω στὴν κάμαρά του, νὰ τὴν ἰδῇ ὅταν θἄλθει. Εἶναι τὸ δῶρο μου.

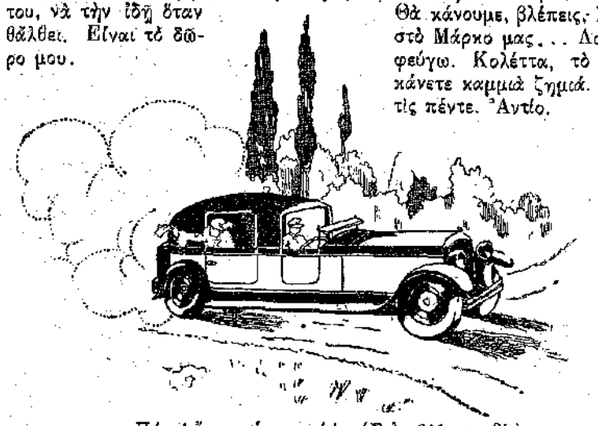

«— Πάει! ἔφυγε ἡ γιαγιά!» (Σελ. 211, στ. β΄.)

Ἀνδρέας.— Χαρὰ στὸ δῶρο!

Κολέττα.— Τί ἰδέα κι' αὐτή! Ὅλο κάτι τέτοια σοῦρχονται σένα στὸ κεφάλι. Μὰ τί θὰ καταλάβῃ ὁ Μάρκος ἀπ' αὐτὸ τὸ κιτρινισμένο πρᾶμμα;

Μόνικα. — Ἐγὼ λέω πὼς θὰ εὐχαριστηθεῖ.

Ντοντός.— Γιὰ νὰ τὴν ἰδῶ!

[Μπαίνει τώρα μέσα στὸ σαλόνι ἡ ***Γιαγιά***, ψηλὴ κι' ἡλικιωμένη, καλοντυμένη καὶ γλυκομίλητη. Λατρεύει ὅλα της τὰ ἐγγόνια κι' ἡ χαρά της εἶναι νὰ τἄχῃ μαζί της].

Γιαγιά.— Ἄ, τί ὡραῖα ποὺ στολίσατε, παιδιά μου. Ἔτσι μπράβο, νὰ εὐχαριστηθῇ ὁ καλός σας ἐξαδελφούλης. Ἐγὼ ἑτοιμάζομαι, γιατὶ σὲ λίγο θὰ φύγω. Θὰ πάω στὸ σταθμὸ νὰ τὸν περιμένω καὶ νὰ τὸν φέρω. Δὲ βλέπω τὴν ὥρα πότε νἀρθῇ νὰ τοῦ δείξω τὸ ραδιόφωνο ποὺ πῆρα πρὸς χάρη του. Ὁ ἠλεκτρολόγος ἦρθε τὸ πρωΐ καὶ ἔκαμε τὴν ἐγκατάσταση. Μοῦ εἶπε πὼς εἶναι ἕτοιμο νὰ λειτουργήσῃ καὶ ἔφυγε, γιατὶ εἶχε βιαστικὴ δουλειὰ στὴν πόλη. Ὥστε τὸ βράδυ θὰ κάνω ἐγὼ τὸ μηχανικὸ καὶ τὸν ἠλεκτρολόγο, ὅπως μοῦδειξε. Μόνο μὴν τὸ πειράξετε, παιδιά μου. Ἀφήστε το ἐκεῖ δὰ ἥσυχο, ὥς που νὰ γυρίσω.

[Ὅλοι γυρίζουν καὶ κοιτάζουν τὸ κομψὸ ἔπιπλο ποὺ εἶναι στὴ γωνιὰ τοῦ σαλονιοῦ: ἕνα στενόμακρο κουτὶ κλεισμένο καλά, μ' ἕνα μεγάφωνο ἀπὸ πάνω].

Ἀνδρέας.— Ἔννοια σου, γιαγιά, ἂν ξεχάσῃς τὶς ὁδηγίες τοῦ μηχανικοῦ, ἐγὼ εἶμαι ἐδῶ. Θὰ τὸ κάμω ἐγὼ νὰ δουλέψῃ.

Γιαγιά.— Ἀνδρέα μου, τὸ νοῦ σου νὰ μὴν τ' ἀγγίξῃς! Μὴ σοῦ περνᾶ ἡ ἰδέα ὅτι μπορεῖς ν' ἀνακατώνεσαι παντοῦ, γιατὶ τὰ παιδιὰ πολλὲς φορὲς νομίζουν πὼς ξέρουν κάτι, δίχως νὰ τὸ ξέρουν καθόλου.

Ντοντός.— Ξέρεις, γιαγιά, ἡ Μαριέττα φτιάνει κρέμα σοκολάτα κι' ἕνα σωρὸ γλυκά.

Γιαγιά. Ξέρω, Ντοντό μου, ξέρω. Θὰ κάνουμε, βλέπεις, λαμπρὴ ὑποδοχή, στὸ Μάρκο μας . . . Λοιπὸν παιδιά, ἐγὼ φεύγω. Κολέττα, τὸ νοῦ σου, νὰ μὴν κάνετε καμμιὰ ζημιά. Θὰ γυρίσω κατὰ τὶς πέντε. Ἀντίο.

[Ἡ γιαγιὰ βγαίνει καὶ τὰ παιδιὰ πηγαίνουν στὸ παράθυρο νὰ τὴν ἰδοῦν ποὺ φεύγει. Ἀκούγεται τὰ δουλεύῃ μηχανὴ ἀπὸ αὐτοκίνητο ποὺ ξεκινᾶ].

Ντοντός. — Πάει, ἔφυγε ἡ γιαγιά!

Κολέττα. — Σὲ λίγην ὥρα θὰ γυρίσῃ πάλι.

[Γυρίζουν ὅλοι μέσα καὶ κάθονται καθένας σὲ μιὰ πολυθρόνα καὶ πιάνουν τὴ συζήτηση].

Ἀνδρέας.— Τί καλά, ποὺ τὸ σκέφθηκε ἡ γιαγιὰ νὰ φέρῃ ραδιόφωνο. Τὄφερε γιὰ τὸ Μάρκο, ἀλλὰ θὰ τὸ χαροῦμε ὅλοι μας.

Κολέττα.— Θὰ τὸ βάζουμε νὰ δουλεύῃ ἀπὸ τὸ πρωΐ ὥς τὸ βράδυ, ἔ;

Ἀνδρέας.— Οὔ, κι' ἀπὸ τὸ βράδυ ὥς τὸ πρωΐ! Θ' ἀκοῦμε συναυλίες, χορούς, διαλέξεις, τραγούδια . . .

Ντοντός.— Μὰ πῶς θὰ τ' ἀκοῦμε;

Ἀνδρέας, σοβαρά:— Μὲ τὰ κύματα!

Ντοντός.— Ἐγὼ θὰ πάω νὰ τὸ ἰδῶ ἀπὸ κοντά.

Κολέττα.— Νὰ κάτσῃς ἐκεῖ ποὺ κάθεσαι!

Ντοντός.— Μὰ δὲ θὰ πάω πολὺ κοντά.

[Σηκώνεται καὶ πλησιάζει τὸ ραδιόφωνο, καὶ χωρὶς νὰ τολμᾷ νὰ τ' ἀγγίξῃ, τὸ ἐξετάζει μὲ προσοχή].

Ντοντός.— Ἄ, ἄ! . .

Ἀνδρέας.— Τί εἶναι;

Ντοντός.— Ἐδῶ μέσα κάτι τρίζει! .. Ἕνα ποντίκι! Παιδιά, ἕνα ποντίκι εἶναι μέσα καὶ τρώει τὰ σύρματα!

[Τώρα σηκώνονται ὅλοι καὶ πλησιάζουν τὸ ἔπιπλο].

Ἀνδρέας. Ἀλήθεια, ἀκοῦτε ἕνα ἀσθενικὸ κρι-κρι-κρί; . . . Κάποιο ποντίκι εἶναι μέσα, στοιχηματίζω ὅτι θὰ τὸ κατασπρέψει τὸ ραδιόφωνα!

Μόνικα.— Καλέ, ποῦ βρέθηκε τὸ ποντίκι, ἀκόμα δὲν τὸ φέραμε δῶ μέσα τὸ ραδιόφωνο; Εἶναι δυνατός;

Κολέττα.— Καλὸ κι' αὐτό! Δὲν τ' ἀκοῦς, καλέ, ποὺ ροκανίζει τὰ σύρματα . . . Κρί . . . κρί . . . κρί . . .

Ντοντός, μειδιάζοντας: — Οὔ, φοβᾶμαι! Ἂν πεταχτεῖ ἄξαφνα στὰ μοῦτρα μας!

Ἀνδρέας.— Τώρα τί λέτε νὰ κάνουμε; Ν' ἀφισουμε τὸ ποντίκι νὰ φάῃ τὰ σύρματα;

Κολέττα.— Δὲν πρέπει νὰ καθήσουσουμε μὲ σταυρωμένα τὰ χέρια. Ἡ γιαγιὰ θὰ πικραθῇ πολὺ ἂν χαλάσει τὸ ραδιόφωνο τοῦ Μάρκου.

Ἀνδρέας.— Φυσικά. Ἔχουμε χρέος νὰ προλάβουμε τὴν καταστροφή.

[Πλησιάζει τὸ ραδιόφωνο, γυρίζει τὸ κλειδάκι καὶ ἀνοίγει τὸ κουτί].

Μόνικα.— Ἀνδρέα, μὴν τ' ἀνοίγεις! Ἡ γιαγιὰ εἶπε νὰ μὴν τ' ἀγγίξουμε.

Κολέττα.— Πάψε σύ, μὲ τὴ γκρίνια σου! Θέλεις λοιπὸν νὰ μᾶς τὸ χαλάσῃ τὸ ποντίκι, νὰ μὴν ἀκούσουμε τίποτα ἀπόψε; Αὐτὸ θέλεις;

[Μιὰ κι' ἄνοιξαν τὸ μηχάνημα, ὅλοι ξεχνοῦν τὸ ποντίκι καὶ κοιτάζουν περιέργα μέσα].

Ντοντός.— Ἀπὸ ποῦ ἀκούγεται ἡ μουσική;

Ἀνδρέας, δείχνοντας τὸ μεγάφωνο:— Ἀπὸ κεῖ.

Ντοντός. — Εἶναι δύσκολο νὰ τὸ κουρντίσουμε;

Ἀνδρέας.— Καθόλου. Ἂν γυρίσουμε αὐτὸ τὸ χερούλι, λίγο πιὸ πάνω, λίγο πιὸ κάτω. θὰ βροῦμε ὅ,τι θέλουμε, Παρίσι, Λονδίνο, Ἱσπανία . . .

Κολέττα. — Ἔ, δὲν τὸ γυρίζουμε λιγάκι;

Ἀνδρέας.— Καὶ ξέρεις, εἶναι ἡ ὥρα

«Ἀκούγεται ἕνα κράκ! οἱ ἁρμονικὲς νότες σταμάτησαν . . .» (Σελ. 212, στ. α΄.)

που ἔχουν] ἀρχίσει οἱ συναυλίες. Στάσου.. Νά! [Γυρίζει τὸ χερούλι].

Μόνικα. — Ἔ, τί ἔκαμες ἐκεῖ!; Ἂν σπάσῃς τίποτα, φαντάσου τὴν πίκρα τῆς καϊμένης μας τῆς γιαγιᾶς!

[Τὸ σαλόνι γέμισε μονομιᾶς ἀπὸ μουσικοὺς ἤχους: βιολιά, ποὺ συνοδεύουν ἕνα σόλο φλάουτο, ὅλα ἠχηρὰ καὶ γλυκύτατα. Τὰ παιδιὰ ἀκοῦν μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα σὰν ἀποσβολωμένα . .]

Κολέττα, σιγά, μ' εὐλάβεια:— Ποῦ εἴμαστε τώρα;

Ἀνδρέας. — Φαντάζομαι στὴ Γαλλία, γιατὶ αὐτὸ τὸ τραγούδι εἶναι γαλλικό,

Ντοντός. —Ἐγὼ θέλω ν' ἀκούσω ἀγγλικά!

Ἀνδρέας.—Στάσου νὰ πιάσω τὴν Ἀγγλία. Φαντάζομαι πὼς πρέπει νὰ γυρίσω κατὰ κεῖ.

Μόνικα.—Ἀνδρέα, μὴν τὸ πειράξεις ἄλλο, θὰ κάμεις καμμιὰ ζημιά.

Κολέττα, Ἀνδρέας, Ντοντός.—Οὔφ καὶ σύ! Δὲν ἀκοῦς τί ὡραία ποὺ δουλεύει;

[Ὁ Ἀνδρέας γυρίζει δυνατὰ τὸ χερούλι, ἀλλὰ ὤ, δυστυχία! Ἀκούγεται ἕνα κράκ! οἱ ἁρμονικὲς νότες στιγματοῦν μονομιᾶς κι' ἀκολουθεῖ βαθειά, τρομαχτικὴ σιωπή. Ὁ Ἀνδρέας γυρίζει σαστισμένος τὸ χερούλι ἀπ' ὅλες τὶς μεριές, σκύβει καὶ κοιτάζει προσεχτικὰ τὸ μηχάνημα, ἀλλὰ ἡ ἴδια σιωπὴ ἐξακολουθεῖ πάντα.]

Ἀνδρέας, μὲ φωνὴ μισοσβυσμένη. —Δὲ δουλεύει... Τί θὰ πῇ ἡ γιαγιά;

Κολέττα.—Εἶσαι βέβαιος ὅτι δὲ δουλεύει; Τὸ γύρισες ἀπ' ὅλες τὶς μεριές;

(Τὸ τέλος στὸ ἐρχόμενο)

Μ. Δ. Σ.

ΑΘΗΝΑ·Ι·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ο ΚΛΕΦΤΟΜΟΛΥΒΑΣ

Ἀγαπητοί μου,

Ἀποψε σᾶς γράφω κάτω ἀπὸ φῶς «πέντε κηρίων», μὰ ὄχι ἠλεκτρικῆς ἢ ἄλλης λάμπας μ' αὐτὴ τὴ μικρὴ ἔνταση, ἀλλὰ κυριολεκτικῶς πέντε κεριῶν ἢ σπερματσέτων... Πῶς αὐτὸς ὁ ἀναχρονισμός; θἀπορήσετε. Τί ἔπαθαν τὰ ἠλεκτρικὰ καὶ τὰ γκάζια τοῦ σπιτιοῦ; Νὰ σᾶς τὸ ἐξηγήσω: Στὸ σπίτι μας δὲν ἔχουμε ἠλεκτρικό. Στὴν ἀρχὴ ποὺ ἤρθαμε, κάναμε μιὰ ἐγκατάσταση γκαζιοῦ, γιὰ φωτισμό, θέρμανση, μαγειρεμα, καὶ μείναμε μ' αὐτήν, γιατὶ τὴ βρήκαμε πρακτικότερη. Τώρα μάλιστα μὲ τὸ τριφασικό, ποὺ ἀκοῦμε τόσα δυστυχήματα καθεμέρα, τί τὰ θές, τί τὰ γυρεύεις — εἴπαμε — κάνουμε τὴ δουλειά μας καὶ μὲ τὸ γκάζι. Μόνο ποὺ κοστίζει περισσότερα, ἀλλὰ γιὰ νάχῃ κανεὶς τὴν ἀσφάλειά του καὶ τὴν εὐκολία του, πρέπει νὰ πληρώνῃ... Καθὼς ξέρετε, τὸ γκάζι διοχετεύεται μὲ σωλῆνες μολυβένιους, ποὺ ξεκινοῦν ἀπὸ τὸ λεγόμενο ρολόϊ, — κάτω στὴν εἴσοδο τοῦ σπιτιοῦ, — καὶ φτάνουν ὡς τὶς λάμπες. Σήμερα λοιπόν, κατὰ τὸ ἀπομεσήμερο, ἕνας παλιάνθρωπος, κλεφτομολυβάς, τρύπωσε στὴν εἴσοδο, ἔκοψε γρήγορα-γρήγορα ἕνα κομμάτι ἀπὸ τὸ μολυβένιο σωλήνα, τὸ πῆρε καὶ τὸ σκασε. Τὸ γκάζι, ἐννοεῖται, ξεθύμαινε καὶ τὸ μυριστήκαμε σὲ λίγο. Ἀλλὰ τί μπορούσαμε νὰ κάμουμε; Ἦταν ἀργὰ πιὰ γιὰ νὰ ἔρθουν ἀπὸ τὴν ἑταιρεία, νὰ διορθώσουν τὴ ζημιά. Εἴδοποιήσαμε μόνο, βουλώσαμε τὸ ρολόϊ καὶ μείναμε... χωρὶς γκάζι γι' ἀπόψε. Κι' ἐπειδή, φυσικά, δὲν μπορούσαμε νὰ περάσουμε μιὰ νύχτα στὰ σκοτεινά, ἐπιστρατεύσαμε ὅ,τι φωτιστικὸ ξεχασμένο ὑπῆρχε στὸ σπίτι: σαμτάνια, καντήλια, λάμπες τοῦ πετρελαίου καὶ καθεξῆς. Ἐγώ, γιὰ τὸ γραφεῖο μου, προτίμησα ἕνα πεντάφωτο σαμτάνι. Κι' ἔτσι σᾶς γράφω ἀπόψε κάτω ἀπὸ φῶς «πέντε κηρίων»...

Πῶς σᾶς φαίνεται τώρα ἡ ἀσυνειδησία αὐτοῦ τοῦ παλιανθρώπου; Νὰ μᾶς ἀναστατώνῃ, νὰ μᾶς στραβώνῃ, νὰ μᾶς ξοδεύῃ — βέβαια ποὺ ἡ Ἑταιρεία δὲν θὰ διορθώσῃ χαρισμα τὴ ζημιά, —γιὰ νὰ ὠφεληθῇ τοῦ λόγου του δεκαπέντε δραχμές! Γιατὶ δὲ θὰ πουλήσῃ περισσότερο τὸ μολύβι ποὺ ἔκλεψε... Τὸν ἄτιμο τὸν κλεφτομολυβά! Μοῦκαμε τόσο θυμό, ποὺ ἂν τὸν ἔπιανα, κι' ἐγὼ δὲν ξέρω ὡς ποῦ θἄφτανα. Ἔκαμα μάλιστα καὶ σχέδια γιὰ νὰ τὸν πιάσω. Καὶ φαντάσθηκα, κεῖ κάτω στὴν εἴσοδο, ἕναν κουρελῆ μὲ ἁπαίσια μούτρα, μὲ ἄγρια μάτια, νὰ κοιτάζῃ γύρω του μὴν τὸν ἰδοῦν καὶ νὰ σκύβῃ, μὲ τὸ ἐργαλεῖο του, στὸ σωλῆνα τοῦ γκαζιοῦ, γιὰ νὰ τὸν κόψῃ... Ἔ, καὶ νὰ τὸν ἔπιανα σὲ τέτοια στιγμή, ἐπ' αὐτοφώρῳ! Μὲ τὸ ἴδιο του τὸ ἐργαλεῖο — ψαλίδι θἄταν, κοπίδι, ξέρω κι' ἐγώ; — θὰ τοὔκοβα... ταὐτιὰ ἢ τὴ μύτη. «Ρινότμητο» θὰ τὸν ἔκανα, σὰν τὸν Αὐτοκράτορα ἐκεῖνον τοῦ Βυζαντίου, ἂν τὸν ἔπιανα τὸν ἀσυνείδητο, ποὺ μὲ καταδίκασε νὰ στραβώνουμαι ἀπόψε, γράφοντας κάτω ἀπ' τὸ ἀμυδρο φῶς πέντε κηρίων...

Ὄχι δά! Χά, χα, χά!.. Τὸ πιστέψατε;.. Οὔτε στὴν Ἀστυνομία δὲν θὰ τὸν παράδινα, ἂν ἔπιανα τὸν κλεφτομολυβᾶ ἐπ' αὐτοφώρῳ! Θἄπαιρνα μόνο τὰ μέτρα μου γιὰ νὰ μὴ μπορέσῃ νὰ τὸ ξαναπάνῃ, καὶ θὰ τὸν ἔβαιωνα μὲ μερικὲς συμβουλὲς καὶ κανένα δεκάρικο. Γιὰ νὰ πάῃ νὰ φάῃ, ὁ κακόμοιρος. Καὶ μακάρι νἄχα, γιὰ νὰ τοῦδινα νὰ τρώῃ καθεμέρα καὶ νἄφίνῃ ἥσυχα τὰ μολύβια τοῦ γκαζιοῦ, ὥς που νὰ βρῇ δουλειὰ καὶ νὰ βγάζῃ τὸ ψωμί του... Μὰ εἶναι ζήτημα τώρα, πὼς ἡ μεγάλη καὶ φοβερὴ αὐτὴ ἀσυνειδησία δὲν ἔχει ἄλλη αἰτία κι' ἐξήγηση ἀπὸ τὴν ἀναδουλειά, ἀπὸ τὴ φτώχεια, ἀπὸ τὴν πεῖνα; Ποιὸς ποὺ θἄβγαζε τὸ μεροδούλι του, ποὺ θἄχε νὰ φάῃ λίγο ψωμί, αὐτὸς καὶ τὰ παιδιά του, θἀποφάσιζε νἀναστατώσῃ τὸν ἄλλον καὶ νὰ τὸν ζημιώσῃ χίλιες δραχμὲς γιὰ νὰ ὠφεληθῇ δέκα; Ἡ πεῖνα τυφλώνει, ἡ πεῖνα σπρώχνει σὲ κάθε ἀσυνειδησία, σὲ κάθε ἔγκλημα. Σκοτώνει ἄνθρωπο ὁ πεινασμένος, ἁφαιρεῖ μιὰ ζωή, ποὺ εἶναι ἀνεκτίμητη, γιὰ νὰ πάρῃ λίγα λεφτὰ καὶ νὰ φάῃ μιὰ μέρα. Ἂν δὲν ἔτρωγε, θὰ πέθαινε αὐτός. Καὶ θανατώνει ἕναν ἄλλον γιὰ νὰ ζήσῃ. Εἶναι ὁ νόμος τῆς αὐτοσυντηρησίας, ὁ ἀμείλιχτος. Γιὰ νὰ συντηρήσῃ κανεὶς τὸν ἑαυτό του —ἢ τὴν οἰκογένεια του, ποὺ εἶναι τὸ ἴδιο—κάνει ὅ,τι μπορεῖ. Ὅταν δὲν βρίσκῃ δουλειά, θὰ κλέψῃ. Κι' ἂν γιὰ νὰ κλέψῃ πρέπει καὶ νὰ σκοτώσῃ, θὰ σκοτώσῃ. Λίγοι, ἐξαιρετικοὶ εἶν' ἐκεῖνοι ποὺ κάνουν ἔγκλημα ἀπὸ κακὴ φύση, ἀπὸ κλεψιμανία, ἀπὸ ἀγριότητα. Οἱ περισσότεροι σπρώχνουνται ἀπὸ τὴν ἀνάγκη, ἀπὸ τὴν πεῖνα. Ὅπως, στοιχηματίζω, κι' ὁ φουκαρὰς αὐτὸς ποὺ μοῦκοψε τὸ γκάζι. Πάλι καλὰ ἀφοῦ δὲ μοῦκοψε καὶ τὸ λαιμό...

Φυσικά, ἡ κοινωνία, ἡ πολιτεία, ὁ νόμος, αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους, ὅταν τοὺς πιάνῃ, τοὺς τιμωρεῖ σκληρά. Δὲν ἐξετάζει πολὺ τὴν αἰτία, ἐξετάζει μόνο τὸ «ἀδίκημα». Μὰ εἶναι σωστό; Δὲν τὸ βρίσκω. Ἡ ἄμυνα τῆς κοινωνίας εἶναι βέβαια νόμιμη, ἀλλὰ δὲν εἶναι καὶ τὸ μόνο γιὰ νἀποτρέψῃ καὶ νὰ ἐξαλείψῃ τὸ ἔγκλημα Μήπως ὁ πεινασμένος δὲν τὸ ξέρει πώς, ἂν πιαστῇ κλέβοντας, θὰ τιμωρηθῇ; Κλέβει δμως μὲ τὴν ἐλπίδα. Ἂς φᾶμε τώρα, λέει, μὴν πεθάνουμε, κι' ἂν μᾶς φυλακίσουν κιόλα, μικρὸ τὸ κακό. Εἶπα παραπάνω, πὼς θἄδιωχνα τὸν κλεφτομολυβᾶ μὲ μερικὲς συμβουλὲς καὶ μ" ἕνα δεκάρικο γιὰ ἐλεημοσύνη. Μὰ οὔτε ἔτσι, στοχάζομαι, δὲν θἄκανα τὸ χρέος μου. Κι' ἐγώ, καὶ κάθε ἄνθρωπος, ἡ κοινωνία ὅλη, ἕνα ἔχει χρέος: νὰ κάμῃ τρόπο ὥστε νὰ μὴν ὑπάρχουν πιὰ φτωχοὶ καὶ πεινασμένοι. Ἔτσι μόνο θὰ λείψῃ τὸ ἔγκλημα—ἡ κλεψιά, ἡ ἁρπαγή, ἡ ληστεία, ἡ ἀπάτη, ἡ κατάχρηση καί... ἡ ἁρπαγὴ τῶν μολυβένιων σωλήνων.

Δὲν πιστεύω πὼς μιὰ μέρα μπορεῖ νὰ γίνουν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἴσοι. Ποτέ! Αὐτὸ εἶναι ἀδύνατο. Πάντα θὰ ὑπάρχουν μερικοὶ πιὸ δυνατοί, πιὸ πλούσιοι ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Ἀλλὰ νὰ μὴν ὑπάρχουν καὶ τόσο φτωχοί, ὅπως σήμερα, ποὺ νὰ μὴ βλέπουν μπροστά τους ἀπὸ τὴν πεῖνα, αὐτὸ μοῦ φαίνεται δυνατότατο. Κι' ἐκεῖ πρέπει νὰ τείνουν οἱ προσπάθειες ὅλων τῶν καλῶν καὶ τῶν φιλανθρώπων.

Σᾶς ἀσπάζομαι **ΦΑΙΔΩΝ**

ΣΤΙΣ ΝΥΧΤΕΣ ΤΟΥ ΧΕΙΜΩΝΑ

Πέρα ἀπ' τὴν ἄβυσσο τοῦ χρόνου φτάνουν
τὰ χρόνια τὰ παλιὰ τὰ πεθαμένα,
Οἱ παιδικὲς ἡμέρες πρῶτες πρῶτες
— παιδιὰ μὲ τὰ χεράκια παγωμένα.

Στέκουν χλωμὰ μπροστά μου' δὲ μιλᾶνε,
μονάχα μὲ κοιτᾶνε λυπημένα'
Τοὺς φαίνομαι σὰν ξένος κι' ἀποροῦνε
— καὶ φεύγουν ἕνα-ἕνα φοβισμένα.

Γιατὶ ἡ γιαγιὰ ἀγρυπνεῖ στὴν πολυθρόνα;
δὲν τἄκουσε; μεσάνυχτα σημαίνει.
Τὴν ξάχασε ὁ χάρος—τί χαρὰ μας!
κι' αὐτὴ μέρα τὴ μέρα τὸν προσμένει.

Καὶ φεύγουνε μέσα στὸν κρύο χειμῶνα
μὲ τὴ γιαγιά, ποὺ ξέχασεν ὁ χρόνος.
— Χλωμὰ παιδάκια, πάρτε με μαζί σας...
μὰ δὲ μ' ἀκοῦνε πιὰ καὶ μένω μόνος.

ΓΙΑΝΝΗΣ Α. ΚΑΜΑΡΙΝΑΚΗΣ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΣΤΟΡΓΗ

Πῶς μοῦ ματώνεται ἡ καρδιὰ
[μοῦ νάξερες
Καὶ πῶς μοῦ σφίγγεται ἡ ψυχή,
[ἀδελφούλα,
Θλιμμένη σὰ σὲ βλέπω μὲς στὴ
[μαύρη σου
Ἁπλὴ ρομποῦλα!

Θἄθελα κάθε πόνο νὰ σοῦ γλύ-
[καινα,
Καὶ μιὰ ἄπειρη νὰ σοῦ ἔδινα
[γαλήνη
Καὶ τριδίπλη ἄς γινότανε κι' ἀ-
[πέραντη
Ἡ δική μου ὀδύνη.

Ὅμως κι' ἐγὼ δὲν ξέρω, ἀδελ-
[φούλα μου,
Τί πρέπει νὰ σοῦ πῶ, τί νὰ σοῦ
[δώσω,
Τὰ πονεμένα, ὁλόγλυκα ματάκια
[σου
Νὰ ξαστερώσω.

Νά! ἰδὲς πῶς σὲ χαϊδεύουν καὶ
[τὰ μάτια μου!
Μὲς στὸ θλιμμένο βάθος τους
[θὰ νοιώσῃς
Τόσης, γιὰ σέ, λαχτάρας τρομω-
[σάλεμμα
Κι' ἀγάπης τόσης,

Σὰ νἄχει χύσει, Ἐκείνη, ὅταν
[μᾶς ἔφτιαχνε,
Γιὰ τὸ ἄβγαλτο, γιὰ τ' ἄφτερο
[πουλί της,
Ἀκέρια μέσα μου τὴν τρυφερά-
[δα της
Καὶ τὴ στοργή της!..

Ἴρις Μυρσίνη

ΜΗΤΡΙΚΗ ΑΓΑΠΗ

Τὴ μητρικὴ ἀγάπη τὴν ἔνοιωσα μ' ὅλη τὴ δύναμή της — περίεργο πρᾶγμα—σὲν ἠλεκτρικὸ σιδηρόδρομο, ἀπ' τὸν Πειραιᾶ στὴν Ἀθήνα. Ἕνα πρωί, κατέβηκα ἀπ' τὴν Ἀθήνα νὰ πάω τὴ μητέρα μου, ποὺ θἄφτανε τότε, μὲ τὸ πλοῖο. Ἀποβίβαση, ἀγκαλιάσματα, λίγη ξεκούραση, ὅλο αὐτὸ τὸ χρονικὸ διάστημα, καὶ μέχρι τὸ σταθμὸ ἀκόμα, δὲ μοῦ ἔδωκε τὸν καιρὸ νὰ παρατηρήσω τίποτε. Ὁ ἠλεκτρικὸς ἕτοιμος νὰ φύγῃ. Μπαίνουμε μέσο. Κόσμος πολύς. Ἀγνωστοι μέσ' στοὺς ἄγνωστους. Ξεκινοῦμε...

Εἴχαμε καιρὸ νὰ ἰδωθοῦμε. Μιὰ ἄσπρη τρίχα, ποὺ διέκρινα στὸν κρόταφό της, μ' ἕνα τυχαῖο βλέμμα, μὲ συγκίνησε πολύ. Τότε κατάλαβα ἕνα μεγάλο ἄλμα τοῦ χρόνου... Κοιτοῦσ' ἀδιάφορα ἔξω. Γορρ... Γορρ... ὁ σιδηρόδρομος. Γυρίζοντας κατόπι λοξὰ τὸ βλέμμα, γιὰ νὰ δῶ τὴ μητέρα μου, δὲ μπόρεσα νὰ συγκρατήσω μιὰ νευρικὴ κίνηση. Θεέ μου, τί βλέμμα! Μέ περιεργαζόταν μὲ μεγάλη προσοχή. Τὰ μάτια της ἦταν ὁλάνοιχτα, μ' ἕνα ὑγρὸ ποὺ τἄκανε νὰ γυαλίζουν. Δὲ μιλούσαμε. Ἀφέθηκα σ' αὐτὴ τὴ στάση παρακαλουθώντας την, χωρὶς νὰ μὲ κατα λάβῃ. Ἔνοιωθα μιὰ χαρὰ μέσα μου, μιὰν ἱκανοποίηση... Ἤθελα οἱ λίγες στιγμὲς αὔτες νὰ βαστάξουν αἰώνια. Ἡ ψυχή μου διάβαζε κατακάθαρα μέσ' στὰ μάτια της καὶ μὲ τὴ φωνούλα τὴν ἐσωτερική, ποὺ πολλὲς φορὲς τὴν ἔχουμ' ἀκούσει — μοῦπε τὰ ἑξῆς:

— Στὰ μάτια τῆς μητέρας σου τώρα διαβάζω τὴν ἱστορία σου, πῶς γεννήθηκες, πῶς σ' ἀνάθρεψε μὲ κόπους καὶ μὲ θλίψεις, ὀρφανούλικο, πῶς μεγάλωσες πιά καὶ πῶς μιὰ μέρα ξεκίνησες ἀπ' τὴν πατρίδα σου γ' ἀρχίσῃς τὴ βιοπάλη. Μόνη της μακρυὰ σου· Ὁ καιρὸς διαβαίνει καὶ νά..., συναντηθήκατε... Τί χαρά!.. Νά! νά! Βλέπεις ἐκεῖνο τὸ ὑγρὸ τὸ γυαλιστερό; Εἶναι τὸ ὑγρὸ ποὺ ποτίζει τὸ δέντρο τῆς μητρικῆς ἀγάπης. Ἡ μητέρα σου σ' ἀγαπάει τόσο πολύ. Αὐτὴ τὴ στιγμὴ εἶναι ὅλο στοργὴ γιὰ σένα

Τὸ ξαφνικὸ σκοτάδι καὶ τὸ ἄναμμα τῶν ἠλεκτρικῶν διέκοψαν τὰ λόγια τῆς ἐσωτερικῆς μου φωνούλας. Περνᾶμε ὑπογείους, πλησιάζοντας πρὸς τὴν Ὁμόνοια. Ἀπ' τὴν ἴδια πάντοτε στάση τῶν ματιῶν μου, διέκρινα ἕνα κίνημα τῶν χειλιῶν της, σὰ νὰ ψιθύριζαν κάτι, καὶ δυὸ δάκρυα κύλησαν ἔξω ἀπ' τὰ μάτια της, ἀκολουθώντας κάτι αὐλακιές, ποὺ πρᾶτη φορὰ τὶς ἔβλεπα στὸ πρόσωπο τῆς ἀγαπημένης μου μητερούλας.

— Δυὸ σταγόνες — εἶπα μέσα μου — θἄναι γιὰ τὸ δέντρο τῆς μητρικῆς ἀγάπης...

Σὲ λίγο τὰ μάτια της μοῦ φάνηκαν πιὸ φωτεινὰ καὶ νὰ λάμπουν ἀπὸ εὐτυχία καὶ χαρά. Ἦταν ἡ μεγαλύτερη ἐκδήλωση τῆς στοργῆς της.

Γύρισ' ἀλλοῦ τὰ βλέμματά μου, χαρούμενος, εὐτυχισμένος κι' ἱκανοποιημένος ποὺ ἔνοιωθα νὰ μὲ περιεργάζονται δυὸ στοργικὰ μητρικὰ μάτια...

Κῆπος Ποτιστικὸς

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΔΕΣ

Μιὰ μέρα, ποὺ θἄ εἶχα κέφι φαίνεται, φαντάζω τὴ μικρὴ ἀνεψούλα μου, ποὺ φέτος πῆγε σχολειὸ κι' ἔχει τὴν ἰδέα πὼς εἶναι κιόλα σοφή:

— Φιφίκα, κόμισόν μοι βιβλίον ἐπὶ τῆς τραπέζης εὐρισκόμενον.

Ἡ μικρούλα μὲ κοιτάζει μιὰ στιγμὴ ξαφνιασμένη κι' ὕστερα μπήγει τὰ γέλια.

— Καλέ, τί ἀνοησίες λές, θεῖτσα.

—Ἐγὼ μιλῶ πολὺ σωστά, παιδί μου, ἐσὺ δὲν καταλαβαίνεις.

— Ψέμματα, μοῦ λέει δύσπιστη.

Γιατὶ νὰ ἐπιμένω; πόσες φορὲς κι' ἐμεῖς δὲν ὀνομάζουμε ἀνοησίες ὅτι δὲ μποροῦμε νὰ καταλάβουμε...

— Φέρε μου τὸ βιβλίο μου.

Ἡ μικρὴ τὸ κάνει πρόθυμα.

— Νῦν εὐχαριστῶ σοι, προσφιλής μοι Ἰφιγένεια, διὰ τὴν ὑψίστην ὑπηρεσίαν ἣν μοι παρέσχες.

— Ποιὰ νά ψήσω; μὲ κόβει ἔκπληκτη.

Δυστυχία μου, ἀπ' ὅλο τὸ θερμὸ μου εὐχαριστήριο, μόνο τὸ «ὑψίστην» τῆς ἔκανε ἐντύπωση

— Ποιὰ νὰ ψήσῃς; μιὰ τὴν... *καθαρεύουσα!*

Ἡ μικρούλα ζαρώνει τὸ μουτράκι της καὶ μπήγει τὶς φωνές.

— Μαμμά, ἡ θεῖτσα μοῦ λέει κακὰ λόγια!..

Αὐτὴ τὴ φορὰ δὲ βαστῶ κι' ἀρχίζω τὰ γέλια, τὴν ἁρπάζω στὴν ἀγκαλιά μου καὶ τὴ γεμίζω φιλιά. Ἐκείνη, εὐχαριστημένη ποὺ βλέπει νά... ἔρχομαι στὰ λογικά μου, μοῦ λέει μὲ παρακλητικὸ χαμόγελο:

— Θεῖτσα, πές μου τὸ παραμύθι ἐκεῖνο μὲ τὶς ὄμορφες νεράϊδες...

Μικρομέγαλη

ΚΑΠΟΙΕΣ ΣΤΙΓΜΕΣ

Νοσταλγία! Σὰν ἕνα ἀρκαικὸ πουλί, μ' ἁρπάζει ἀπ' τὴν ἀγκαλιὰ τῆς λήθης καὶ μέ φέρνει σὲ ὕψη δυσθεώρατη, γιὰ νὰ δῶ καὶ νὰ συγκρίνω καλύτερα τὰ περασμένα καὶ τὰ τωρινά...

Νοσταλγία! Καὶ ποιὸς ξενητεμένος δὲν αἰσθάνθηκε κάποτε αὐτὸ τὸ αἴσθημα, ποὺ βασανίζει σκληρά, μὰ καὶ ποὺ πλημμυρίζει τὴν ψυχή μ' ἕνα αἴσθημα ἡδονῆς κι' εὐχαρίστησης; Εἶναι σὰν ἕνα ναρκωτικό. Σὲ ρίχνει γιὰ λίγη ὥρα σὲ μιὰ εὐχάριστη καὶ γλυκειὰ ἀναθύμηση τῆς πατρίδας, τῆς περασμένης ζωῆς, τῆς χαμένης εὐτυχίας, γιὰ νὰ σὲ κάνῃ νὰ αἰσθανθῇς βαθύτερα τὸν πόνο σου. Μήπως αἰσθάνεται κανεὶς τὸ πέσιμο, ἂν πρῶτα δὲν ἀνεβῇ;

Σὰν μιὰ κινηματογραφικὴ ταινία, βλέπω νὰ προβάλλουν μπροστά στὰ μάτια μου σκοτεινὲς σκιές, ποὺ σιγά-σιγὰ ξεκαθαρίζουν. Καὶ ξεκορίζω τότε πράγματα γνωστὰ κι' ἀγαπημένα...

Νύχτα... Ἕνας δρομάκος μὲ λίγα σπίτια δῶ κι' ἐκεῖ. Ὁ ἀγαπημένος περίπατος.. Μακριὰ στὸ βάθος ἡ θάλασσα, ποὺ μὲ τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ, πέρνει μιὰ ξεχωριστὴ μαγεία. Νομίζει κανεὶς πὼς στὸ μέρος, ποὺ βρίσκεται κάτω ἀπ' τὸ φεγγάρι, εἶναι σκεπασμένη μὲ μαλαματένιες ταινίες, ποὺ τρεμουλιάζουν ἀπ' τὸ ἐλαφρὸ φύσημα τοῦ ἀέρα κι' ἀντανακλοῦν πότε δῶ καὶ πότε κεῖ τὸ ἀδύνατο φῶς τοῦ φεγγαριοῦ. Ποῦ καὶ ποῦ περνᾶ μέσα ἀπ' αὐτὸ τὸ χρυσωμένο μέρος ἕνα φάντασμα. Σχίζει ἐλαφρὰ τὶς χρυσὲς ταινίες καὶ χάνεται πάλι στὸ σκότος ἥσυχα-ἥσυχα, ὅπως ἦλθε. Μιὰ μικρὴ φαρσούλα...

Κι' ἡ σκηνὴ ἀλλάζει... Ἕνα συννέφιασμένο καὶ μελαγχολικὸ πρωΐ... Ποῦ καὶ ποῦ ψυχαλίζει... Κόσμος πολύς... Κίνηση, φωνές, κακό... Τὸ βαπόρι σφυρίζει κι' οἱ ἄλυσίδες τρίζουν... Τό κατάστρωμα γεμάτο... Μαντήλια, πολλὰ μαντήλια, ἀποχαιρετοῦν ἀγαπημένα πρόσωπα... Τὸ βαπόρι ἀπομακρύνεται... Κόποιες γλυκὲς ἀναμνήσεις... Κι' ἔπειτα τίποτε...

Ἕνα πυκνὸ σκοτάδι σκεπάζει ὅλα. Κι' ἐγὼ πέφτω πάλι στὴ σκληρὴ πραγματικότητα... Ξυπνῶ ἀπὸ ἕνα γλυκὸ ὄνειρο... Γιὰ νὰ βρῶ πάλι παρηγοριὰ στὴν ἀγκαλιὰ τῆς λήθης, ὡς ποὺ νὰ μὲ ξαναπιάσῃ ἡ νοσταλγία...

Καὶ νομίζω πὼς γιὰ μερικὲς ψυχὲς δὲν εἶναι ἀλήθεια ὅτι «ὅπου ζῇ κανεὶς ἀνετώτερα, ἐκεῖ εἶναι καὶ ἡ πατρίδα του.»

Κάποιος

ΘΑΝΑΤΟΣ ΟΡΦΑΝΟΥ

Τὰ πόδια λύγισαν ἀποσταμένα,
πέφτει κατέχαμα ἡ κορασιά!
ἀπὸ τὰ μάτια της τὰ θολωμένα,
δυὸ δάκρυα κύλησαν. Στερνὴ
[δροσιά!

Τὰ κρύα χείλη της ἀργοσαλεύει,
χτυπᾶ ἡ καρδούλα της μὲ ταραχή.
κι' ἐνῶ ἡ ἀμοιρη χαροπαλεύει,
κάτι ψελλίζει, σὰν προσευχή.

«Βόηθα, Ἀη-Νικόλα μου, γορ-
[γὰ νὰ φτάσω,
κάτω στὴ χώρα — κι' εἶναι μα-
[κριά—
καὶ τὰ καντήλια σου ὅλα ν' ἀ-
[νάψω,
σὰν γιάνει ἡ μάννα μου, ποὖναι
[βαρειά!

Ὁ ἥλιος ἔδυσε! Νύχτα σιμώνει!
Ἅγιε, βοήθα με, τὴν ὀρφανὴ
ἀπὸ πατέρα, ἔρμη καὶ μόνη,
ἡ μάννα κοίτεται κεῖ στὴ σερω-
[μή...»

Μὰ ὁ χάρος ἄσπλαγχνα, κοντο-
[ζυγώνει,
πέρνοντας πίσω του κάθε πνοή,
καὶ νά! στὴν ἄβυσσο, ποὺ τρόμο
[ἁπλώνει
«μαννούλα» ἀντήχησε, κάποια
[φωνή...

Σαπουνόφουσκα

ΘΑΛΑΣΣΙΝΑ ΣΥΝΤΡΙΜΜΙΑ

Ἦταν γοργοτάξιδο καράβι, ἔζησε ὁλόκληρη ζωὴ μέσα στὸ κῦμα. πέρασε κόσμους, στάθηκε σὲ λιμάνια μὲ μεγαλόπρεπα κτίρια, μὲ πύργους ἐπιβλητικούς, μὲ μαγεμένους ἀνθῶνες, ποὺ ἡ εὐωδία τους ἔφτανε ὡς αὐτό, τοῦ χαμογέλαγε ὁ ἥλιος, ρίχνοντας τὶς φωτεινὲς ἀχτίδες του ἐπάνω στὸ περήφανο κατάρτι του.

Πάντα ἀσημένια ψάρια γεμίζανε τὰ δίχτυα του κι' ἡ χαρὰ κι' ἡ εὐτυχία ἦταν ζωγραφισμένη στὰ λιοκαμένα πρόσωπα τοῦ κόσμου του. Μὰ ὁ ἅγριος ἄνεμος φύσηξε δυνατὰ ἕνα σούρουπο, ἕνα βαθὺ σκοτάδι πλάκωσε τὰ γύρω, κι' ὁ οὐρανὸς κι' ἡ θάλασσα γίνανε ἕνα, ἀστραπὲς τὸ φώτισαν, κι' ἡ φουσκωμένη θάλασσα τὸ τύλιξε μέσ' στοὺς λευκούς ἀφροὺς της. Μιὰ δαιμονισμένη δύναμη, σὰ βράχος, ἔπεσε ἐπάνω του, ἔκαμε τ' ἀδύνατο καράβι νὰ τραντιαχτῇ σύγκορμο, σπάσανε τὰ ξάρτια του, καὶ μ' ἕ-

να φοβερὸ κρότο τὸ κατάρτι του ἔπεσε πάνω στὸ κατάστρωμα παρασέρνοντας πανιά, σκοινιὰ καὶ ἄνδρες.

Πάλεψε ὁλονυχτὶς μονάχο... Τώρα πιὰ ἔχασε ὅ,τι ἀπόμενε δικό του καὶ σπρώχτηκε σὰν ἔρημο συντρίμμι σὲ τούτη τὴν ἀπόκοσμη ἄκρη. Θὰ ζῇ πιὰ χωρὶς ἀφέντη, χωρὶς τὶς χαρούμενες φωνὲς τῶν παληκαριῶν του, χωρὶς τὴ γλυκειὰ φωνὴ τοῦ τραγουδιστῆ τοῦ Χάρου, χωρὶς τὶς φασαρίες, τὶς φωνές, τὰ τρεξίματα ἀπὸ τὴ μιὰ ἄκρη του στὴν ἄλλη στὶς φουσκοθαλασσιές, χωρὶς τὶς προσευχὲς στὸν Ἅη-Νικόλα γιὰ τὴ γαλήνη, γιὰ τὴ ζωή τους.

Ξημέρωσε ἡ μέρα, μέρα γαληνεμένη, χαρὰ Θεοῦ· χτὲς ἀκόμη τὸ φτωχὸ ζοῦσε καὶ σήμερα εἶναι συντρίμμι τῆς ξεγελάστρας θάλασσας, ριγμένο μακριά της. Τρελλὸ παιχνίδι ἔχει στήσει τ' ἁπαλὸ κῦμα μὲ τὶς παιχνιδιάρικες ἀχτῖδες τοῦ ἥλιου, ὅλα γύρω του χαμογελᾶνε, γλυκὸ ἄρωμα σκορποῦνε τὰ λούλουδα ἀπὸ τὴν καταπράσινη γῆ, κι' οἱ βράχοι, ποὺ ἔγειρε γιὰ νὰ ξεκουραστῇ, σκορποῦνε ἀναλαμπὲς στὴν ἥσυχη θάλασσα.

Λίγες ψαρόβαρκες σκορπισμένες ἐκεῖ κοντὰ ψαρεύουνε ἀκούραστα κάτω ἀπὸ τὸ γαλανὸ οὐρανό, σὰν πελώριοι γλάροι, μὲ τὰ κατάλευκα φτερά τους, γλυστροῦνε χαρούμενες. Γελαστὲς μορφὲς καὶ περήφανες κορμοστασιὲς ξεχωρίζουν, ποὺ τραβοῦν τὰ δίχτυα βαριά, ἀσήκωτα ἀπὸ τὸ βιός.

Εἶναι χαρούμενη ἡ θάλασσα, εἶναι ἥσυχη πιά, ξέσπασε ἡ μανία της, μ' ἀλίμονο! σὲ λίγο θὰ ξανatαράξῃ ἥσυχες στιγμές.

Ἀπαίσιος κακοῦργος εἶναι μὲ τὶς ὀμορφιές της, βλέπει τὸ θῦμα της καὶ γελάει χαρούμενα, γελάει γιὰ τὴν ἀπαίσια πράξη της.

Λατάνια

ΤΑΞΙΔΙ

Τὸ περήφανο πλοῖο σκίζει τὴν ἀπέραντη θάλασσα, χαράζοντας πίσω του ἕνα κάτασπρο αὐλάκι. Σὰν ξωτικὸ πουλὶ φαντάζει μέσ' στὴ μαγευτικὴ σιγαλιὰ τοῦ πέλαγου. Δὲν ἀκούγεται παρὰ μόνο ὁ θόρυβος τῆς μηχανῆς του καὶ τὰ μονότονα χτυπήματα τοῦ ἕλικά του, πάνω στὰ γαληνεμένα νερά.

Ὁ ἥλιος, γέρνοντας στὴ δύση του, χύνει στὸ ἄσπρο σκάφος ἕνα χρυσαφένιο χρῶμα. Οἱ ἐπιβάτες ἀνεβασμένοι στὴ γέφυρα, ρουφοῦν ἀχόρταγα τὸν καθαρὸ ἀέρα τῆς θάλασσας ποὺ μυρίζει ἰώδιο καὶ φέρνει μιὰ ἁρμύρα στὸ στόμα. Τώρα ὅλα τὰ μάτια εἶναι γυρισμένα στὸν ἥλιο, ποὺ κατακόκκινος καὶ κουρασμένος πηγαίνει νὰ χαθῇ στὸ ἄπειρο. Τὸ ἡλιοβασίλεμμα εἶναι μαγικό! Εἶναι ἡλιοβασίλεμμα σὰν ἐκεῖνα, ποὺ πολλὲς φορὲς ἔδωκαν θέμα στοὺς ρωμαντικοὺς ποιητές. Ὡστόσο αὐτὸ δὲν βαστᾶ καὶ πολύ. Ὁ ἥλιος χάνεται καὶ ἡ νύχτα βιαστικὴ ἀρχίζει ν' ἁπλώνῃ τὰ μαῦρα της φτερά. Οἱ ἐπιβάτες μελαγχολικοί, ἀφίνουν ράθυμα τὸ κατάστρωμα καὶ κατεβαίνουν στὶς καμπίνες τους.

Νύχτωσε πιά. Ὅλοι κοιμοῦνται, ἐνῶ ὁ σκοπὸς ναύτης τοὺς νανουρίζει παίζοντας μὲ τὴ φυσαρμόνικά του ἕνα παθητικὸ σκοπό. Σὲ λιγάκι τὸ φεγγάρι προβάλλει ὁλόγιομο στὸ στερέωμα, κι' ἕνα ἀσήμι σκορπιέται στὰ θαμπὰ ὡς τώρα νερά. Κι' ἡ πλούσια θαλαμηγὸς ἐξακολουθεῖ ἤρεμα τὴν πορεία της, ἐνῶ ἐκεῖ στὴν ἄκρη τῆς πλώρης, καθισμένος πάνω σὲ μιὰ κουλούρα ἀπὸ σχοινιά, ὁ ναύτης ἐξακολουθεῖ κι' αὐτὸς τὸ τραγούδι του...

Ἄρης

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Τοτός (σὲ ἕνα κονσέρτο).— Γιατὶ αὐτοὶ οἱ δυὸ τραγουδᾶνε μαζί;

Γιάννης.— Γιὰ νὰ τελειώσουν πιὸ γρήγορα.

Λυσόχαρτο

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ,,
ΒΙΒΛΙΑ ΤΕΡΠΝΑ ΜΟΡΦΩΤΙΚΑ
ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Ἀπὸ τοὺς ἐν παρενθέσει ἀριθμούς, ὁ πρῶτος εἶναι τὰ ταχυδρομικὰ τοῦ Ἐσωτερικοῦ καὶ ὁ δεύτερος τοῦ Ἐξωτερικοῦ.

Ὁ Ἄγγελος τῆς Ἀγάπης, (μὲ 60 εἰκόνας) δρ. 35 (10 καὶ 12).

Ἡ Ἀδελφούλα μου, μυθιστόρημα Γρ. Ξενοπούλου (μὲ 24 εἰκόνας) δρ. 20. (5,50 καὶ 7,50).

Ἡ Ἁπλῆ ζωή, ὑπὸ Ἀγγέλου Κασιγόνη, δρ. 8 (1 καὶ 2).

Ἡ Ἐπιτυχία εἰς τὴν ζωήν, ὑπὸ Ἀγγέλου Κασιγόνη, δρ. 8. (1 καὶ 2).

Ἡ Εὐτυχία, ὑπὸ Ἀγγέλου Κασιγόνη, δρ. 8 (1 καὶ 2).

Τὸ Θῦμα τοῦ Φθόνου, (μὲ 20 εἰκόνας) δρ. 30. (6 καὶ 9).

Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρό, Δημοτικὰ Παραμύθια, Τόμος Α'. Συλλογὴ Γεωργίας Ταρσούλη. Ἄδετο δρ. 40. Δεμένο δρ. 50. (9,50 καὶ 11,50).

Παιδικὰ Διηγήματα, τοῦ Rudyard Kipling. Μετάφρασις Κας Ν. Ι. Κ. Δρ. 25 (4,50 καὶ 6,50).

Παιδικὸν Θέατρον, Γρ. Ξενοπούλου, δι' ἑορτὰς Σχολείων καὶ Οἰκογενειῶν, Α' Τόμος δρ. 20. (5,50 καὶ 7,50). Β' Τόμος δρ. 20. (5,50 καὶ 7,50).

Παιδικὸν Πνεῦμα, (Τομίδιον, Γ') δρ. 5. (1 καὶ 2).

Πρόας ὁ Νικίου, (μὲ 24 εἰκόνας) δρ. 30. (7 καὶ 9,50).

Ὁ Πυρειοπώλης, (μὲ 24 εἰκόνας) δρ. 30. (6 καὶ 9,50).

Ὑπὲρ Πατρίδος, (μὲ 24 εἰκόνας) δρ. 30. (7 καὶ 9,50).

Ὁ Φώτης, ἔμμετρον διήγημα δρ. 7. (3,50 καὶ 5,50).

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου, τὴν 20 Μαρτίου 1931

ΔΗΛΩΣΗ

Δὲν παραλαμβάνω γράμματα μὲ ἀνεπαρκῆ γραμματόσημο, γιὰ τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ πληρώσω. Ζυγίζετέ τα καὶ βάζετε τὸ γραμματόσημο σωστό. — Δὲν ἀπαντῶ σὲ κανένα, ὅταν μὲ ρωτᾷ γιὰ πράγματα ποὺ τὰ ἔχει ὁ "Ὁδηγὸς τοῦ Συνδρομητοῦ." Τιμᾶται δρ. 5, ταχυδρομικῶς δρ. 6, καὶ πρέπει νὰ τὸν προμηθευθῇ ὁποιος θέλει νὰ λαβαίνῃ μέρος στὴν κίνηση.

ΑΠΟ τὸν περασμένο Δεκέμβρη, μὲ τὶς ἐγγραφὲς καὶ τὶς ἀνανεώσεις, ἄρχισε ἡ γραμματοπλημμύρα ποὺ ἐξακολουθεῖ ἀκόμα. Καὶ μοῦ φαίνεται πὼς θὰ ἐξακολουθήσῃ σὰ μιὰ κατάσταση πιὰ σταθερή. Γιατὶ φέτος ἡ κίνησή μου εἶναι πιὸ ἐνδιαφέρουσα, καὶ πολλὰ διαπλασόπουλα ποὺ δὲν μοῦ ἔγραφαν πρωτύτερα, τώρα μοῦ γράφουν τακτικά. Ἔπειτα εἶναι καὶ πολλὰ νέα, ποὺ μόλις γράφτηκαν, μπῆκαν καὶ στὴν κίνηση. Αὐτὸ βέβαια εἶναι πολὺ εὐχάριστο καὶ γιὰ μένα καὶ γιὰ ὅλους. Τί ὡραιότερο παρὰ νὰ λαβαίνω τόσα γράμματα καὶ νάχω μιὰ τόσο ζωηρὴ ἀλληλογραφία; Ἕνα μόνο εἶναι τὸ δυσάρεστο: ὅτι ὁ χῶρος κι' ὁ καιρὸς ποὺ μπορῶ νὰ διαθέτω καθ' ἑβδομάδα δὲν ἀρκοῦν πιά. Ἔτσι ἀναβάλλω νἀπαντήσω σὲ πολλὰ γράμματα καὶ μιά, καὶ δυὸ κάποτε ἑβδομάδες. Ἀλλὰ τὰ γράμματα αὐτά, ὥς που νὰ ἔλθῃ ἡ σειρά τους, παλιώνουν, καὶ πολλὲς φορὲς συμβαίνει ν' ἀπαντῶ σὲ πράγματα περασμένα καὶ ξεχασμένα. Μὲ ἄλλους λόγους, ἡ Ἀλληλογραφία μου δὲν εἶναι φρέσκια, ἐνήμερη, ὅπως θἄταν ἂν μποροῦσα νἀπαντῶ ἀμέσως σ' ὅλα τὰ γράμματα ποὺ λαβαίνω. Ἀποφάσισα λοιπόν, γιὰ νὰ γίνῃ ἡ Ἀλληλογραφία μου πάλι ἐνήμερη, νὰ κάμω τὸ ἑξῆς: Νἀναφέρω σήμερα τὰ παλιὰ γράμματα ποὺ ἔχουν μαζευθεῖ καὶ νἀπαντήσω μόνο στὰ γράμματα τῆς ἑβδομάδος. Κι' ἅμα ἐξαντληθῇ ὁ χῶρος, νἀναφέρω πάλι αὐτὰ ποὺ θὰ μείνουν. Κι' ἔτσι θὰ κάνω στὸ ἑξῆς. Θἀπαντῶ δηλαδὴ σ' ὅσα μπορῶ ἀπὸ τὰ γράμματα τῆς ἑβδομάδος, καὶ τἄλλα ποὺ μένουν, θὰ τἀναφέρω ἁπλῶς.

Ἰδοὺ τώρα τὰ γράμματα ποὺ ἔχουν μείνει ἀπὸ τὴν περασμένη καὶ τὴν προπερασμένη ἑβδομάδα: ***Ἀθηναίας, Ὠκεανίδος, Φρανσίνας, Μελοθανάτου*** (καὶ μὲ ξεσπάθωμα), ***Ἡλιόλουστης*** (καὶ μὲ ξεσπάθωμα), ***Μπουμπουλίνας, Χρυσῆς Μιχαλάκη, Χωρὶς Φτερά*** (ποὺ θὰ εἶδε τὴν ἔγκριση τοῦ ψευδωνύμου), ***Μαρμαρωμένου Βασιλιᾶ, Ριγολέτου*** (δυὸ γράμματα), ***Γλυκειᾶς Ἑλληνοπούλας*** (ποὺ θὰ εἶδε ἐπίσης τὴν ἔγκριση τοῦ ψευδωνύμου), ***Βασιγκτων, Ἀνεμοστρόβιλου, Μονάκριβης, Νέας Ἑλλάδος, Κοσμοκράτορος. Εὐζωνάκι, Μυρτίλου, Ἀγριοκάτσικου, Φωναϊτοπούλας. Ταϋγέτης Πονεμένου Χαμόγελου*** καὶ ***Ἰουδήθ.*** Ἐξετέλεσα, ἐννοεῖται, τὶς παραγγελίες των, τοὺς εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλά τους λόγια καὶ τοὺς παρακαλῶ νὰ μοῦ ξαναγράφουν τὸ γρηγορώτερο.

Βασίλειε Μακεδών, εἶπα στὸ προηγούμενο ὅτι ἡ προθεσμία τοῦ Δημοψηφίσματος (γιὰ τὰ ψευδώνυμα τοῦ 1930) παρατείνεται μέχρι τέλους Μαΐου. Ὁ κ. Ξ. εὐχαριστεῖ καὶ σένα καὶ τὴ «Μακεδονικὴ Δυναστεία» γιὰ τὸ τόσο θερμὸ συγχαρητήριο γράμμα.

Κοντὰ στὴ Χιονία τοῦ κ. Φαίδωνος, τὸν Ρὲξ τῆς ***Ἔρσης Δρόσου*** καὶ τὸν Πιοῦ Πιοῦ τῆς ***Ἀιλάντας,*** ἡ ***Λινούλα*** βάζει καὶ τὸν δικό της τὸν Σέρ. «Εἶναι — μοῦ γράφει — ἕνας ἐξαιρετικὸς γάτος καὶ στὸ σῶμα καὶ στὴν ψυχή. Κάτασπρος, μὲ καταγάλανα οὐράνια μάτια, ποὺ τὰ ζηλεύει ὅποιος τὰ ἰδῇ. Ποτέ του δὲν ἔπνιξε γατάκια καὶ δὲν γρατζούνισε ἄνθρωπο. Εἶναι ἡ ὡραιότης καὶ ἡ ἀγαθότης... τῶν γάτων προσωποποιημένη».— Χαίρω πολὺ κι' εὔχομαι στὴ ***Λινούλα*** νὰ τῆς ζήσῃ.

Σοῦ ἔστειλα, ***Βασιλεῦ τῆς Ἐρήμου,*** τοὺς τόμους ποὺ ἐζήτησες. Ναί, ἡ ταινία τοῦ συνδρομητοῦ ἔχει ***τυπωμένο*** ἐπάνω τὄνομά του· στὴν ἀρχὴ ὅμως συμβαίνει μερικὰ φυλλάδια νὰ τὰ λάβῃ μὲ χειρόγραφη τὴ διεύθυνση, γιατὶ οἱ ταινίες αὐτὲς δὲν τυπώνονται μιὰ-μιὰ ἀλλὰ πολλὲς μαζί, σὲ τυπογραφικὲς πλάκες ποὺ ἔχει σαράντα ἡ καθεμιὰ — ἔπειτα τὶς κόβω — καὶ περιμένω κάθε φορὰ ὡς νὰ συμπληρωθῇ ὁ ἀριθμός. Ἔτσι καὶ τὸ λεωφορεῖο περιμένει ὡς νὰ γεμίσῃ, γιὰ νὰ ξεκινήσῃ. Μὲ τὴ διαφορὰ ὅτι οἱ ἐπιβάτες τοῦ λεωφορείου περιμένουν καὶ τὸν τελευταῖο, ἐνῶ, γιὰ νὰ μὴν περιμένουν κι' οἱ συνδρομηταί μου, τοὺς στέλνω ἐντωμεταξὺ τὰ φυλλάδια μὲ διεύθυνση προσωρινῶς χειρόγραφη. — Γιὰ τὴ Σελίδα Συνεργασίας θὰ στείλῃς στὴν ἀρχὴ ἕνα κομμάτι, καὶ ἅμα σοῦ δημοσιευθῇ ἢ ἀπορριφθῇ, μπορεῖς νὰ στείλῃς ἄλλο.

Τί σᾶς ἔλεγα παραπάνω; Ἐννιὰ χρόνια συνδρομητής μου ὁ ***Ἀλέξανδρος Βατίδης,*** φέτος μόνο ἀποφάσισε νὰ μοῦ πρωτογράψῃ. Ἀπὸ τεμπελιά; Ὄχι. Ἀλλ' ἀπὸ κάτι ποὺ οὔτε ὁ ἴδιος δὲν μπορεῖ νὰ τὸ προσδιορίσῃ... Ἂς εἶναι· ἐγὼ χαίρω πολὺ ποὺ κάνω, ἔστω κι' ἀργά, τὴν πλατύτερη γνωριμιά του — ἕνα παιδὶ ποὺ βγῆκε πρῶτο ἀπὸ τὴν ἐμπορικὴ σχολὴ τοῦ Neuchâtel μέσα σὲ 1200 μαθητὲς ἀπὸ 28 ἔθνη! — κι' ἐλπίζω νὰ κρατήσῃ τὴν ὑπόσχεσή του καὶ νὰ μοῦ γράφῃ τακτικά. Πρέπει ὅμως νὰ πάρῃ καὶ ψευδώνυμο.

Κι' ἡ ***Ναζιάρικη Μικρούλα,*** ἐπίσης, ποὺ μὲ παρακολουθεῖ ἀπὸ καιρό, φέτος ἀποφάσισε νὰ μπῇ καὶ στὴν κίνηση τὴν «τόσο ἐνδιαφέρουσα». Θὰ εἶδε τὴν ἔγκριση τοῦ ψευδωνύμου της. Πολὺ μοῦ ἄρεσε τὸ πρῶτο της γραμματάκι κι' ἐλπίζω νὰ μοῦ δίνῃ συχνὰ αὐτὴ τὴν εὐχαρίστηση.

«Μὲ τὴ νέα συρροὴ Διαπλασόπουλων — μοῦ γράφει ὁ ***Ντῖνος Αὐγερίτης*** — ἡ πάλη γιὰ τὸν τίτλο τοῦ Πρωτοδιαπλασόπουλου προμηνύεται πεισματώδης.» Ὅσο γιὰ τὴν παρατήρησή του, νομίζω ὅτι τὸ εἶπα ἤδη: ἡ ἐκλογὴ θὰ γίνῃ κυ-

ρίως μὲ βάση τὴν Ἀλληλογραφία, τὴ Σελίδα καὶ τὶς Μ. Ἀγγελίες τοῦ 1931, ἀλλ' αὐτὸ δὲν θὰ πῇ ὅτι δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ ὑπολογίσῃ καὶ τὰ βραβεῖα τῶν Διαγωνισμῶν ποὺ θὰ δημοσιευθοῦν φέτος, ἀδιάφορο ἂν οἱ ἀπαντήσεις σ' αὐτοὺς εἶναι περσινές. Θερμότατα συγχαρητήρια γιὰ τοὺς ἀρραβῶνες τῆς παλιᾶς μου ***Νεφελώδους Ψυχῆς.*** Ναί, ἀρκετοὶ ἀπ' αὐτοὺς ἔχουν προσόντα γιὰ συνεργάτες. Ἀλλὰ πρέπει νὰ κάμουν κι' αὐτοὶ τὴ θητεία τους, ὅπως οἱ ἄλλοι, κι' ἀκόμα νὰ μάθουν καλύτερα νὰ γράφουν ***γιὰ παιδιά.***

Ὁ ***Πληγωμένος Χρυσαετός,*** μόλις λάβῃ τὸ φυλλάδιό μου, κάθεται καὶ τὸ διαβάζει ὅλο χωρὶς νὰ παραλείπῃ οὔτε ἕνα καί». Κάνει πολὺ καλά, κι' αὐτὸ πρέπει νὰ κάνουν ὅλοι, γιὰ νὰ εἶναι ἐνήμεροι καὶ γιὰ νὰ μὴ μὲ ρωτοῦν γιὰ πράγματα ποὺ τὰ εἶπα καὶ τὰ ξαναεἶπα. Χαίρω πολὺ ποὺ στὸ σχολειό του τὶς δυὸ πρῶτες μαθητικὲς διαλέξεις τὶς ἔκαμαν δυὸ Διαπλασόπουλα.— *19 φυλλάδια μὲ τὰ ταχυδρομικὰ* στοιχίζουν δρ. 50.

Σ' εὐχαριστῶ, ***Ἰθώμη,*** γιὰ τὶς μεγάλες ἐνέργειες ποὺ κάνεις στὸ σχολειό σου γιὰ τὴ διάδοσή μου καὶ δὲν ἀμφιβάλλω, ὅτι χάρις σὲ σένα καὶ στὴ ***Μπουμπουλίνα,*** πολλὲς ἀπὸ τὶς συμμαθήτριές σας θὰ ἐγγραφοῦν. Ἀλήθεια, εἶναι κρῖμα νὰ πέρνουν μερικὲς τὶς ἀποτυχημένες αὐτὲς «ἀπομιμήσεις». Ἂν δὲν κινδυνεύῃ τὸ ἠθικό τους, ὅπως μὲ ἄλλα περιοδικὰ ποὺ δὲν εἶναι γιὰ παιδιά, κινδυνεύει ὅμως τὸ γοῦστο τους, ποὺ κι' αὐτὸ δὲν εἶναι μικρὸ πρᾶγμα. Γιὰ φαντάσου, νὰ διαβάζουν διαρκῶς «σάχλες κι' ἀνοησίες», ἔστω καὶ ἠθικές!..

Ἐξεδόθη τὸ βιβλιαράκι ἐκεῖνο, τοῦ σεβαστοῦ μας κ. Ἰακ. Αραγάτση, ποὺ σᾶς ἐσύστησα τὴν ἄλλη φορά. Εἶναι πολὺ καλοτυπωμένο καὶ τιμᾶται δρ. 10, καὶ γιὰ τοὺς μαθητὰς δρ 8. Ὅσο γιὰ τὸ περιεχόμενό του, τὸ πατριωτικώτατο, σᾶς εἶπα.

Ὁ ***Λευκάτας*** αἰστάνθηκε τόση χαρὰ γιὰ τὴν ἐκλογὴ τοῦ κ. Ξενοπούλου ὡς Ἀκαδημαϊκοῦ, σὰ νὰ εἶχε μπεῖ ὁ ἴδιος... στὴν Ἀκαδημία. Μπᾶ! καὶ ποιὸς ξέρει ἂν δὲν θὰ μπῇ μιὰ μέρα κι' αὐτός;.. Ἔλαβα τὸ κομμάτι του τὸ πασχαλινό, τὸ διάβασα ἀμέσως γιὰ νὰ ἰδῶ ἂν μποροῦσε νὰ μπῇ στὸ ἐρχόμενο φυλλάδιο σὰν ἐπίκαιρο, καὶ τὸ βρῆκα ἀρκετὰ καλό. Μπράβο!

Ὡραιότατα, ***Πανελλήνιο Ὄνειρο,*** αὐτὰ ποὺ μοῦ γράφεις γιὰ τὴν 25ην Μαρτίου. Συγχαρητήρια γιὰ τὰ ἐννιάρια καὶ τὰ δεκάρια τοῦ ἐλέγχου σου, καθὼς καὶ γιὰ τὰ πρωτεῖα στὴν ἔκθεση ποὺ τὴν ἔγραφες στὴν ἀγαπημένη σου δημοτική. Ναί, γιὰ τὸ καλοκαίρι θὰ προκηρύξω πάλι μιὰ σειρὰ ἐκτάκτων Διαγωνισμῶν. Χάρηκα πολὺ ποὺ ἔγινε καλὰ ἡ ***Ναδία*** καὶ τὴν εἶδες νὰ περνᾷ ἀπ' τὸ σπίτι σου «γελαστὴ μὰ καὶ σοβαρὴ ὅπως πάντα».

Ὁ ***Λόεγκριν*** — ποὺ εἶναι κορίτσι — μοῦ περιγράφει τὴ χαρὰ του ὅταν ἔλαβε καὶ πρωτοφόρεσε τὸ Σῆμα. Ἔπειτα γιὰ τὶς Μικρὲς Ἀγγελίες: δὲν βρίσκει ὅτι πρέπει νὰ καταργηθοῦν. Τὰ πειράγματα τοῦ φαίνονται ἄκακα, ἀθῷα, ἀδελφικά· κι' οἱ ἀποκαλύψεις ὄχι καὶ τόσο ἄτοπο πρᾶγμα. Ὅταν εἶναι σωστές, λέει, μαθαίνεις τὄνομα ἑνὸς ἀδελφοῦ· ὅταν εἶναι λανθασμένες, γελᾷς μὲ τὸ λάθος.—Μιὰ γνώμη, βλέπετε, πολὺ διαφορετικὴ ἀπ' ὅσες ἀκούσαμε ὡς τώρα. Ὡρισμένως ὁ ***Λόεγκριν*** δὲν εἶναι καθόλου... γκρινιάρης!

Ὄχι, ***Σιφονέτ,*** τὴν «Ἰτιά» δὲν τὴν ἐνέκρινα ἁπλῶς πρὸς ἐνθάρρυνση: ἦταν ἕν' ἀρκετὰ καλὸ κομμάτι. Ὡραία κι' ἡ περιγραφὴ αὐτὴ τῆς ἄνοιξης στὸ γράμμα σου. Ἀλλὰ ἦταν πρὶν ἀπὸ τὰ χιόνια, ποὺ μᾶς ξανάφεραν τὸ χειμῶνα—ἢ ἀπὸ τὸν ὄψιμο χειμῶνα ποὺ μᾶς ἔφερε τὰ χιόνια. Ἔ, πῶς ἦταν τὸ χωριὸ χιονισμένο;

Τὸ ***Χρυσόνειρο*** εἶναι εὐχαριστημένο ἀπὸ τὴ φετεινή του ὡς τώρα δράση: Τρία κομμάτια, δυὸ Π. Πνεύματα, πολλὲς Μ. Ἀγγελίες κτλ. Ἀπὸ τὰ βιβλία τοῦ κ. Ξ. τὸ τελευταῖο, «Ἀνάμεσα σὲ τρεῖς γυναῖκες» μπορεῖ νὰ τὸ πάρῃ μὲ αὐτόγραφο. Ναί, καὶ ἐγὼ προτιμῶ ἀπ' ὅλες τὴ μετάφραση τοῦ Χατζοπούλου· εἶναι ἡ πιὸ λογοτεχνική. Γιὰ τὸ ἄλλο, ἀδύνατο! Ὅλοι θἄχαν τότε τὴν ἴδια ἀξίωση...

Εὔχομαι περαστικὰ καὶ γρήγορα, ***Δὸν Ζουάν.*** Τὸ «ἔχει καλὴ γεῦσις» εἶναι προφανῶς τυπογραφικὸ λάθος: ἢ «γεῦσιν» θὰ ποῦμε, κατὰ τὴν ἀρχαία, ἢ «γεύση» κατὰ τὴ δημοτική. Τὸ ***μὲ*** ἀντὶ ***μοῦ*** (μὲ ἔδωσε, μὲ εἶπε, νὰ μὲ γράφῃς κτλ.) εἶναι ἰδιωματικό. Δηλαδὴ σὲ μερικὰ μέρη τὸ λένε ἔτσι (στὴν Πόλη π: χ:) ἐνῷ τὸ πανελλήνιο εἶναι «μοῦ ἔδωσε, μοῦ εἶπε, νὰ μοῦ γράφῃς» κτλ.

Τὸ ἕνα δὲν ἐμποδίζει τὰ ἄλλο, ***Κυρὰ τῆς Θάλασσας.*** Μπορεῖ κανεὶς νὰ εἶναι καὶ ἔξοχος πεζογράφος καὶ λαμπρὸς ποιητὴς συγχρόνως. Πάντα ὅμως—κατ' ἀρχὴν — καλύτερο εἶναι νἀφοσιώνεται σ' ἕνα εἶδος, σ' ὁποῖο ἔχει τὴ μεγαλύτερη ἐπίδοση. Φυσικά, δὲν μπορῶ νὰ σοῦ πῶ γιὰ τὸ πεζογραφικό σου ταλέντο, πρὶν ἰδῶ κανέν' ἀπ' αὐτὰ τὰ διηγήματα. Ἐκεῖνο ποὺ ξέρω εἶναι ὅτι ἔχεις ποιητικὸ ἀναμφισβήτητο. Ὅπως ἡ ἀδελφή σου ἔχει πεζογραφικὸ μεγάλο. Γιατὶ λοιπὸν ἡ μιὰ σας νὰ μὴν καλλιεργήσῃ ἀποκλειστικὰ τὴν ποίηση κι' ἡ ἄλλη τὴν πεζογραφία; Ὅσο γιὰ τὰ παράπονά σου, νομίζω πὼς βιαστικές, κάπως νὰ τὰ κάνῃς: καὶ τὴν προηγούμενή μου ἀπάντηση θὰ εἶδες, καὶ τὶς ἐξηγήσεις μου γιὰ τὴν ἀνοικονόμητη πιὰ Ἀλληλογραφία.

Ἔλαβα ὅσα μοῦ ἔστειλες, ***Νυφούλα τ' Οὐρανοῦ,*** καθὼς καὶ τὸ κομμάτι τοῦ ἀδελφοῦ σου. Ἀλλὰ δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ κριθῇ νωρίτερα ἀπὸ τἄλλα ποὺ ἔχουν ἤδη σειρά. Τὸ ξέρω ὅτι ἀργοῦν οἱ δημοσιεύσεις ἢ οἱ ἀπορρίψεις τῶν κομματιῶν καὶ τὰ παιδιά μου ἀνυπομονοῦν, ἀλλὰ τί νὰ κάμω ὅταν λαβαίνω τόσο πολλά; Γιατὶ καὶ τὸ μέτρο ποὺ ἔλαβα τελευταῖα, ἐμετρίασε βέβαια τὴ μεγάλη πλημμύρα, πάλι ὅμως τὰ κομμάτια πλημμυροῦν... Εὐχαριστῶ γιὰ ὅσα γράφεις καὶ ἀσπάζομαι τὴ νέα μου φίλη ποὺ μὲ τόση χαρὰ ἔλαβε τὰ πρῶτα φυλλάδια.

Χαριτωμένο ἕνα περιστατικὸ ποὺ μοῦ διηγεῖται τὸ ***Μαγιάτικο Τριαντάφυλλο*** μὲ τὸ μικρὸ ξαδελφάκι του, τὸν Κωστάκη: Μιὰ μέρα ποὺ πῆγε στὸ σπίτι του, ἔκλαιγε κοιτάζοντας τὴ βιβλιοθήκη καὶ φωνάζοντας: «Χιόνι! Χιόνι!». Ἀλλὰ δὲν ἐχιόνιζε καθόλου τὴν ἡμέρα ἐκείνη, οὔτε ἴχνος χιονιοῦ ὑπῆρχε στὴ βιβλιοθήκη, καὶ δὲν μποροῦσαν νὰ καταλάβουν τί ἤθελε ποὺ ἔκλαιγε ὁ μικρός. Καὶ τί ἦταν, νομίζετε; Μιὰν ἄλλη μέρα, εἶχε ἀκούσει νὰ διαβάζουν τὶς «Περιπέτειες τοῦ Γάτου» κι' εἶχε γελάσει πολύ. Ζητοῦσε λοιπὸν νὰ τοῦ ξαναδιαβάσουν γιὰ νὰ ξαναγελάσῃ. Ὥστε «Χιόνη!» φώναζε, κι' ὄχι «χιόνι» ὅπως ἐνόμισαν...

Ἂν δὲν σοῦ ἀπήντησα ἐκτενῶς, ***Θέτις,*** θὰ ἦταν μόνο ἀπὸ ἔλλειψη χώρου κι' ἀπὸ τὴ γραμματοπλημμύρα. Ποτὲ δὲν κρίνω γράμμα παιδιοῦ μου «ἀνάξιο ἀπαντήσεως». Ἀπεναντίας λυποῦμαι, ὅταν γιὰ ἕνα ἢ ἄλλο λόγο δὲν μπορῶ νἀπαντήσω σ' ὅσα μοῦ γράφει καὶ μὲ ρωτᾷ. Ὡστόσο σ' εὐχαριστῶ πού, ἂν καὶ εἶχες αὐτὴ τὴν ἰδέα, μοῦ ξανάγραψες, καὶ τώρα ποὺ βέβαια δὲν τὴν ἔχεις, ἐλπίζω νὰ ἐξακολουθήσῃς νὰ μοῦ γράφῃς τακτικά. Φαντάζομαι τὸ καμάρι σου ὅταν σὺ πρώτη πῆγες στὸ σχολειό σου φορώντας τὸ Σῆμα...

Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλά σου λόγια, ***Κεφαλλωνίτη.*** Ὅσο γιὰ τὸ παράπονό σου, ὅτι «ἔξη μῆνες ποὺ εἶσαι συνδρομητής, δὲν εἶδες σὲ κανένα φυλλάδιο τὄνομα τοῦ μεγάλου μας Ψυχάρη», τί νὰ σοῦ πῶ; Δὲν παρουσιάσθηκε περίσταση, εὐκαιρία· εἰδεμή, ὅταν παρουσιάζεται, πάντα τὸν ἀναφέρω, καὶ πάντα γράφω ὅ,τι πρέπει, ὅπως π.χ: τότε ποὺ πέθανε. Γιατὶ ἄλλο τόσο ἐκτιμῶ κι' ἐγὼ τοὺς ἀγῶνες του γιὰ τὴ γλῶσσα τοῦ λαοῦ καὶ πολλὲς φορὲς εἶπα ὅτι. ἂν γράφουμε σήμερα μιὰ ζωντανὴ γλῶσσα ποὺ τὴν ἐννοοῦν καὶ τὴν αἰσθάνονται ὅλοι, αὐτὸ τὸ χρωστοῦμε στὸν Ψυχάρη ποὺ μᾶς ἔμαθε τὸν τρόπο. Πρὶν ἀπὸ τὸν Ψυχάρη, εἶναι ἀλήθεια, ὁ Σολωμὸς σήκωσε τὴ σημαία τοῦ Δημοτικισμοῦ καὶ γι' αὐτὸ ὁ μεγάλος ἐκεῖνος ποιητὴς θεωρεῖται καὶ γενάρχης τῆς Λογοτεχνίας μας. Ἀλλὰ τὸ κήρυγμα τοῦ Σολωμοῦ γιὰ πολλὰ ἀκόμα χρόνια θὰ ἔμενε ξεχασμένο — ἢ θὰ πιστευόταν πὼς ἦταν μόνο γιὰ τὴν Ποίηση, κι' ὄχι καὶ γιὰ τὴν Πεζογραφία — ἂν δὲν ἔβγαινε μὲ τὸ «Ταξίδι» του ὁ Ψυχάρης, ποὺ ἦταν μαζὶ καὶ ποιητὴς καὶ πεζογράφος καὶ γλωσσολόγος.

Θὰ προσπαθήσω ***Νάρκισσε,*** νἀπαντῶ πάντα μὲ λίγα λόγια σ' ὅλα τὰ θέματα κάθε γράμματός σου. Ἐκτὸς μόνο — ἐννοεῖται — ὅταν τὸ γράμμα σου θὰ πέφτῃ στὰ χέρια μου μετὰ τὴν ἐξάντληση τοῦ διαθεσίμου χώρου, κι' ἀκόμα ὅταν ἕνα θέμα θὰ εἶναι τόσο σπουδαῖο, ὥστε νἀπαιτῇ ἐκτενῆ ἀπάντηση ἀπὸ τὴν ὁποία θὰ μποροῦσε νὰ ὠφεληθοῦν ὅλοι. Ἔλαβα ὅσα μοῦ ἀναφέρεις ὡς σταλέντα. Δύσκολο εἶναι νὰ γράφῃ κανεὶς γιὰ παιδιὰ ἴσα-ἴσα ὅταν εἶναι παιδί· ὅσο μεγαλώνει, τόσο μαθαίνει τὴν τέχνη. Γι' αὐτὸ κι' ἡ γιαγιὰ λέει καλύτερα παραμύθια ἀπὸ τὴ μητέρα. Γιὰ τἄλλα, ἔχει καλῶς.

Ἀφοῦ δημοσιεύθηκε ἡ Ἀγγελία σου, ***Ἐργάνη,*** δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ πῶ στὰ παιδιὰ πόσο στενοχωρέθηκες ποὺ δὲν μπόρεσες νὰ λάβῃς τὰ γράμματα μὲ τὴν παλιὰ διεύθυνση. Τώρα βέβαια θὰ σοῦ ξαναγράφουν καὶ θὰ μπορέσῃς νὰ ἐξηγηθῇς ἰδιαιτέρως στὸν καθένα. (Αὐτὰ δηλαδὴ ἂν κατάλαβα καλὰ τὴν ὑπόθεση). Ὁ κ. Ξενόπουλος σ' εὐχαριστεῖ γιὰ τὰ καλὰ λόγια κι' ἐμεῖς ὅλοι γιὰ τὰ τόσο εὔγλωττα συλλυπητήρια. — Θὰ πῶ στὸ ***Νάρκισσο*** ὅτι συμφωνεῖς μαζί του στὸ ζήτημα τῶν Μικρῶν Ἀγγελιῶν, μὲ ἄλλους λόγους ὅτι εἶσαι λιγάκι... γκρινιάρης, ἀλλὰ μὲ τὸ δίκιο σου.

Περίεργη ἐρώτηση μοῦ κάνει ὁ ***Τρικκαλινός:*** Ποῖος, κατὰ τὴ γνώμη μου, εἶναι ὁ καλύτερος Ἕλλην συγγραφεύς; Δηλαδή; Ἀρχαῖος ἢ νεώτερος; Καὶ ζωντανὸς ἢ πεθαμένος; Ἢ γενικῶς ἀπ' ὅλους, ἀρχινώντας ἀπὸ τὸν Ὅμηρο; Καὶ ποιητὴς ἢ πεζογράφος; Θεατρικὸς ἢ... Ἐκκλησιαστικός; — Θέλω νὰ πῶ, παιδί μου, ὅτι σὲ τέτοια ἐρώτηση *δὲν χωρεῖ ἀπάντηση.* Πρέπει νὰ τὴν εἰδικεύσῃς πολὺ γιὰ νὰ μπορέσω κάτι νὰ σοῦ ἀπαντήσω. Καὶ πάλι θὰ εἶναι δύσκολο.

Ἂ νά! ἡ ***Διηγορίνα*** μοῦ ἐξηγεῖ πὼς ὁ τίτλος «Τὸν καλλιτέχνη» δὲν ταιριάζει στὸ ποίημά της. Τὸ λάθος εἶναι δικό μου, μάλιστα! Ἀπέκοψα τοὺς τελευταίους στίχους τοῦ ποιήματός της, ὅπου μιλοῦσε γιὰ τὸν Τοζέλι—δὲν θυμοῦμαι τώρα γιὰ ποιὸ λόγο—ἀλλὰ ἐλησμόνησα νἀλλάξω καὶ τὸν τίτλο, ὥστε νὰ ταιριάσῃ μὲ τοὺς στίχους ποὺ ἔμειναν καὶ ποὺ δὲν μιλοῦσαν παρὰ για τὴ νύχτα. Ὥστε ὁ ταιριαστὸς τίτλος θἄταν «Νύχτα», «Νυχτερινὸ» ἢ κάτι τέτοιο.

Ὡραίας Ἐπιστολὰς μοῦ ἔστειλαν αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα κι' οἱ ἑξῆς: ***Κοκκινοσκουφίτσα, Νικηφόρος Οὐρανός, Πὶκ-Νὶκ*** καὶ ***Παντέρημος.*** — Ἐξετέλεσα, τοὺς εὐχαριστῶ καὶ περιμένω νὰ μοῦ ξαναγράφουν.

ΓΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Ἀπορρίπτονται: «Ἡ Χαλκίς» τοῦ ***Βάσιγκτων*** Πολὺ καλύτερο ἀπὸ τὰ προηγούμενα. Ὕφος περισσότερο στρωτό, παρατηρητικότης καὶ ζωηρότης. Ἀλλὰ ἡ γλῶσσα του εἶναι σχολαστικὴ καὶ τὸ περιεχόμενο λιγάκι μονότονο καὶ πληχτικό.—«Στὴ Διαπλασούλα μας» τῆς ***Ἀνθισμένης Τριανταφυλλιᾶς.*** Στίχοι ἄτεχνοι, ἂν καὶ τόσο θερμοὶ κι' εἰλικρινεῖς. Νοήματα κοινά. — «Χωρὶς τίτλο» τοῦ ***Κύκνου τοῦ Ἰονίου.*** Γνωστὸ παιδικὸ πνεῦμα. Ἡ ἀφήγηση γραμμένη σὲ γλῶσσα σχολαστική.—«Ἀθλητισμὸς» τοῦ ***Ἐργάνη.*** Ζωηρὰ γραμμένο. Τὸ ζημιώνει ὅμως ἡ γλῶσσα του, ποὺ εἶναι ἀνώμαλη, μὲ ἐκφράσεις *σχολαστικὲς ἐδῶ καὶ κεῖ.*—«Μιὰ ξεχασμένη ἱστορία» τῆς ***Μιρέττας.*** Πέννα δυνατὴ βέβαια καὶ δόκιμη. Μὰ γιατὶ τόσο ἀφύσικες σκηνές; Δὲν καταλαβαίνει κανεὶς πῶς γίνονται ὅλ' αὐτά, γιατὶ ἀρρωσταίνει καὶ πεθαίνει ἡ ἡρωΐδα. Θἄπρεπε νὰ ξαναγραφτεῖ μὲ περισσότερη φυσικότητα, ἴσως καὶ σὲ ἄλλη βάση. — «Ἀλέξανδρος καὶ Διογένης» τῆς ***Σαπουνόφουσκας.*** Καλομεταφρασμένο, ἀλλὰ γνωστό.

—«Θύελλα» τῆς *Λήνδας*. Νοήματα κοινὰ κάπως κι' εἰκόνες συνειθισμένες. Τοῦ χρειάζεται κάποια πρωτοτυπία.—«Εὐτυχισμένο παιδάκι» τοῦ ***Λευκοῦ Κύκνου***. Χαριτωμένο στιγμιότυπο, ἀλλὰ εἶναι τόσο ἀτελές, ὥστε δὲ στέκεται. Κι' ἡ σκέψη ὑπερβολική. «Βάσανα τῆς ζωῆς» εἶναι νὰ γράψει κανεὶς τὴν ἔκθεσή του;—Κι' ἕνα παράδειγμα πρὸς μίμησιν: Ἡ ***Δυσεύρετη Χαρὰ*** σημειώνει κάτω ἀπὸ τὸ κομμάτι της «Ἡ ἔξοδος»: «Οἱ λέξεις εἶναι μετρημένες!» Κι' ἀληθινὰ εἶναι μετρημένες—κι' ὅμως αὐτὸ δὲν ἐμποδίζει νὰ εἶναι ἕνα καλὸ δημοσιεύσιμο κομμάτι. 'Απόδειξις ὅτι οὔτε τὸ μέτρημα οὔτε οἱ περιορισμοὶ βλάπτουν.—Θὰ ἐξακολουθήσω.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ

οἱ συνδρομηταί μου, ὅταν λήγῃ ἡ συνδρομή των, νὰ τὴν ἀνανεώνουν ἀμέσως, χωρὶς νὰ μὲ ὑποβάλλουν εἰς τὸν κόπον καὶ τὸ ἔξοδον νὰ τὸ ὑπενθυμίζω στὸν καθένα ἰδιαιτέρως. Ἡ ἔγκαιρη ἀνανέωση τῆς συνδρομῆς εἶναι τὸ πρώτιστον χρέος τοῦ καλοῦ συνδρομητοῦ.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δὲν ἐγκρίνεται, οὔτε ἀνανεώνεται, ἂν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ τὸ δικαίωμα, δρ. 10. — Τὰ ἐγκρινόμενα ἢ ἀνανεούμενα ἰσχύουν ὡς τὴν 30 Νοεμβρίου 1931 Ὅσα συνοδεύονται ἀπὸ Α, ἀνήκουν σὲ ἀγόρια καὶ ὅσα ἀπὸ Κ, σὲ κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: Χρυσοθήρας, ἀ. (23). Θούλης Τηλαύγης, ἀ. (ΝΑ). Πατριώτης, ἀ. (? + ?) 'Ακράτητο Γέλιο, κ. (ΚΒ). Ραγισμένο Βιολί, ἀ. (ΕΜ).

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: ***Κύκνον τοῦ 'Ιονίου*** (τὸ ἔλαβα καὶ θὰ σοῦ πῶ ἅμα τὸ διαβάσω μὲ τὴ σειρά του·) ***Μυροβόλον Ἄνδρον*** (τὰ ἔλαβα ὅλα· ἡ «ἐμπορικὴ κρίσις» δὲν εἶναι ζήτημα γιὰ παιδιά, ὥστε νὰ γράψῃ Ἐπιστολὴ ὁ κ. Φαίδων·) ***Βάγκνερ*** (εὐχαριστῶ ποὺ μοῦ ἔγραψες· ἀλλὰ γιατί ἔτσι δυσανάγνωστα; γράφε μου πιὸ καθαρὰ καὶ μὲ πιὸ σκοῦρο μελάνι·) ***Μῦρον τῆς Ἄνδρου*** (ἔλαβα καὶ ἔστειλα· τώρα ἐδόθη· θὰ *προσέχω μόνο νὰ μὴ γίνεται σύγχιση*·) ***Ναπολεόνην*** (ἔλαβα, εὐχαριστῶ· χαίρω ποὺ εἶσαι τώρα καλά· δὲν ξέρω γιατί ἡ ***Τζίνα*** δὲν σοῦ γράφει·) ***Κυρὰ-Φροσύνην*** (καὶ τοῦ χρόνου ἡ Πρωταπριλιά! πολὺ γελάσαμε μὲ τοὺς ἀλλεπαλλήλους φακέλλους ποὺ ἔκαμαν τὸ γύρο τοῦ σπιτιοῦ·) ***'Αππιανὸν*** (αὐτὸ σοῦ ἐνέκρινα·) ***Σκαραβαῖον*** (ἔκαμες πολὺ καλά· θὰ τὸ διαβάσω καὶ θὰ σοῦ πῶ μὲ εἰλικρίνεια τὴ γνώμη μου ὅπως τὴ λέγω σὲ ὅλους·) ***Μικρὴν 'Αμαζόνα*** (τὰ ἔλαβα ὅλα, περίμενε·) ***Σόνιαν*** (σοῦ ξανάστειλα τὰ φύλλα 11-12·) ***Ἄλκιν Στέλλαν*** (μάλιστα, ἂν ἐγκριθῇ, μ' αὐτὸ τὸ ψευδώνυμο θὰ δημοσιευθῇ·) ***Μαρμαρωμένον Βασιλιὰν*** (τὰ καλὰ παιδιὰ δὲν διαβάζουν βέβαια τέτοια γελοῖα βιβλία· ὥστε «οὐδεὶς ἀπώλετο εἰμὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας» πολὺ σωστὲς οἱ ἰδέες σου γιὰ τὴ γλῶσσα κι' εὐχαριστῶ γι' αὐτὸ ποὺ εἶπες στὴ γιαγιά·) ***Ἡλιογέννητην*** (ἀπήντησα, νομίζω, στὸ προηγούμενο· γιὰ τὸν τίτλο αὐτοῦ τοῦ ποιήματος λέγω παραπάνω·) ***Γλάρον τοῦ Αἰγαίου*** (ἔκαμες πολὺ καλὰ ποὺ ἄφησες τὴν «ἀνόητη ντροπὴ» κατὰ μέρος· περιμένω τώρα καὶ τὸ κομμάτι σου γιὰ τὴ Σελίδα·) ***Κρινάκι*** (λυσόχαρτο ἔστειλα· ὁ κ. Ξ. σ' εὐχαριστεῖ πολύ· ἀφοῦ ἦταν ἀπὸ μαθήματα, δὲν πειράζει·) ***Καπετὰν Μιαούλην*** (ἔστειλα· εὐχαριστῶ πολύ·) ***Χαραυγὴν*** (ἔστειλα τρία τετράδια· ἡ ***Σ. Β.*** ἔχει πολὺν καιρὸ νὰ μοῦ γράψῃ·) ***Ἄγρυπνο 'Αστέρι*** (αὐτὸ σοῦ ἐνέκρινα καὶ χαίρω πολύ·) ***Ναουσόπαιδο*** (ἔστειλα 6 τετράδια· ἔ, βέβαια, αὐτὴ ἡ λέξη δὲν ἔστεκε, καὶ γι' αὐτὸ τὴν ἔσβυσα· χαίρω ὅμως ποὺ τὸ ἀναγνώρισες καὶ ὑπόσχεσαι στὸ ἑξῆς νὰ προσέχῃς· *εἶσαι πολὺ καλὸ παιδί!*) ***«Τόμπολαν»*** Μαρουσιοῦ (μὲ τὴν εὐχή μου λοιπόν, ἀφοῦ ὁ σκοπός σας εἶναι νὰ κάμετε Διαπλασόπουλα ὅλα τὰ Μαρουσιωτάκια. καὶ τἄπορα ἀκόμη· καὶ θὰ τὸ κατορθώσετε ἀφοῦ ἔχετε τόση θέληση κι' ἀγάπη σὲ μένα!) ***Φαίδωνα Κοντόπουλον*** (χαίρω κι' εὐχαριστῶ πολύ· τὰ σέβη μου στὴ μαμμά, τὴν παληά μου φίλη· ἔστειλα·) ***Τριφασικὸ Κουνούπι, 'Ιουλιέτταν Ρωμαίου, Βεδουῖνον, Μαγιολούλουδο*** κτλ.

Μιχαὴλ Γ. Διαλλινᾶν, 'Ατταβύριον, Μπέταν, Σκλάβον Βορειοηπειρώτην (ἔστειλα).

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν ***2 'Απριλίου***, θ' ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 254ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου εἶναι δεκταὶ μέχρι τῆς 4 'Ιουνίου.

239. Λεξίγριφος

Ἄρθρο παίρνεις θηλυκό,
Ἔπειτα . . . χρόνια πολλά,
Τέλος κάποια μετοχή,
Κι' ἀνασταίνεις—ξαφνικό —
Τὸν ἀρχαῖο βασιλιὰ
Ποὖχε κόρη δυστυχῆ.

'Ανδαλουσία

240. Στοιχειόγριφος

Στέκεσαι, καθὼς μὲ βλέπεις
Στὸ βιβλίο ποὺ διαβάζεις,
Καὶ ἂς εἶμ' ἔτσι μικρό . . .
Τὸ κεφάλι ἂν μἀφαιρέσῃς,
Στὸ κεφάλι μἀνεβάζεις
Καὶ στὸ πρόσωπο διπλό.

Διαβατάρικο Πουλὶ

241. Στοιχειοτονόγριφος

Τὸν ἀρχαῖο ποιητὴ
Νὰ τὸν ἀποκεφαλίσῃς
Καὶ νὰ τὸν ὀξυτονίσῃς,
Κι' ἕνα μέλος στὴ στιγμὴ
'Απὸ τἄκρα θἀντικρύσῃς.

Ἡλιόλουστη

242. Αἴνιγμα

Τίτλος εὐγενείας
τἀρσενικό μου.
Στὸ κεφάλι βρίσκεις
τὸ θηλυκό μου.
Ὕλη ποὺ κολλάει
τὸ οὐδέτερό μου.

Λέσγκριν

118. Πυραμὶς

```
        +
      * + *
    * * + * *
  * * * + * * *
* * * * + * * * *
```

'Οριζοντίως, ἐκ τῶν ἄνω κατὰ σειράν: σύμφωνον, ὥρα τοῦ ἔτους, οὐράνιον σῶμα, ἀττικὸς συγγραφεύς, κράτος τῆς 'Αφρικῆς. Οἱ σταυροὶ καθέτως ἀρχαῖος βασιλεύς.

Χαραυγὴ

244. Κρυπτογραφικὸν

123456728	=Πτηνὸν
272328	=Εὐτυχὴς πατὴρ
321128	=Ἅγιος
4536	=Νῆσος
56134	=Ἔκκρισις
63168	=Κάτοικος ἑλλ. χώρας
724168	=Εὐαγγελιστὴς
812536	=Πόλις

Χρυσαλλὶς

245. Μαγικὴ Εἰκὼν ἄνευ εἰκόνος

—Στὴν Ἁγία Γραφὴ μιὰν ὥρα
Νὰ βρῶ ψάχνω αὐτὴ τὴ χώρα,
Μά. . .—Καλέ, τὴν εἶπες τώρα!

Ναΐς

246. 'Ακροστιχὶς ἐξ ἐπιθέτων

Ἡ—χιών. Τὸ—ἀρνίον. Τὸ—βιολί. Ὁ—ἄνεμος. Ἡ—μαθήτρια

Νὰ εὑρεθοῦν κατάλληλα ἐπίθετα διὰ τἀνωτέρω οὐσιαστικά, ὥστε διὰ τῶν ἀρχικῶν των νὰ σχηματισθῇ πόλις τῆς 'Ελλάδος

Νυφούλα τ' Οὐρανοῦ

247. Φωνηεντόλιπον

τ - μ - σ - κ - τ - σ - μ

'Ιούλιος Καῖσαρ

248. Γρῖφος

```
          1                     ι
'Ηχὼ  1       1   σκα     ι          ι
          ρικ     ———         μαθ
λ' ὀπὰ  1       1   ζειν     ι          ι
          1                     ι
```

Σαπουνόφουσκα

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

249. Mixte

oeee - pss - iee

Πανελλήνιο Ὄνειρο

250. Rébus

GHETD $\frac{\text{Her}}{9}$

Μικρομέγαλη

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. 'Ασκήσ. τοῦ φύλ. 3

23. Πυραλὶς (πῦρ, Ἀλῆς). — 24. Ἕλλη-Ἕλλην. — 25. 'Απελλῆς-ἀμελής. — 26. Ὁ σηκός, ἡ συκῆ, τὸ σῦκον. —27.

Α	Π	Ε	Λ	Λ	Η	Σ
Π		Α		Ε		Φ
Ε	Λ	Β	Ε	Τ	Ι	Α
Λ		Ε		Ω		Α
Λ	Ε	Τ	Ω	Ν	Ι	Α
Η		Ι		Ι		Ζ
Σ	Φ	Α	Δ	Α	Ζ	Ω

28. ΛΕΩΝΙΔΑΣ ('Ελλάς, ὤδινεν, Νέδων, 'Ιωνία, Δανία, αἰδώς, σέλας.) — 29-33. Διὰ τοῦ Ο: *φόρος, τόνος, πόρος, κόρος, ὅλος*.—34. ΧΡΟΝΟΥ ΦΕΙΔΟΥ (ΧΡΟνης, ΝΟΥμᾶς, ΦΕΙδίας, ΔΟΥρειος).— 35-37. Διάπλασις, Διάθλασις, Διάστασις.—38. ***Ἐπιστήμη ἐπιστήμης διάφορος*** (ἐπὶ στὴ μῖ ἐπὶ στὴ μῦς διὰ φόρος.)

ΜΗ ΛΗΣΜΟΝΕΙΤΕ πὼς κάθε παραγγελία σας, γιὰ νὰ ἐκτελεῖται ἀμέσως, πρέπει νὰ συνοδεύεται καὶ μὲ μιὰ τυπωμένη ταινία, ἀπ' αὐτὲς μὲ τὶς ὁποῖες σᾶς στέλνεται τὸ φύλλο κάθε ἑβδομάδα.

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

/ ΛΑ'—277 /

Λουλούδι τῆς Χαρᾶς, εὐχαρίστως. Γράψατε: Ἄρην Μακρῆν, Κωλλέττη 3, Βόλον.

Ντῖνος Αὐγερίτης

| ΛΑ'—278 |

Ι. Ρωμαίου, Δ. Δημοκρατία, Φιλοπρόοδος, Βάτραχος, Τόμπολα. Ξέροντας τὴν εὐγένειάν σας, ζητῶ τὴν ψῆφον σας. Νὰ ἐλπίζω;;;

Μπουμπουλίνα

/ ΛΑ'—279 /

ΓΟΡΔΙΕ ΔΕΣΜΕ, ἀποστέλλομεν ἀεροπορικῶς ΣΤΑΦΙΔΟΨΩΜΑ, γιατὶ ἐκεῖνα ὡρισμένως τελείωσαν· Τὰ φόβητρά σου ΜΕΝΑΧΕΜ καὶ . . . τί γίνονται; ΒΑΓΚΝΕΡ, ἀπὸ ποῦ σοῦ ἦλθε τὸ τηλεγράφημα; μὴ τὸ λὲς μυστικά, θὰ μᾶς παρεξηγήσουν ΦΥΣΙΚΑ.

ΝΟΣΤΡΑΔΑΜΟΣ - ΛΟΕΓΚΡΙΝ

/ ΛΑ'—280 /

Ανδαλουσία, μὲ ἐσφαλμένην διεύθυνσιν δὲν θὰ λάβῃς γράμμα.

Λεύκης Ζέφυρος

| ΛΑ'—281 /

Ιουλιέττα Ρωμαίου, νὰ ἐλπίσω ὅτι θὰ τύχω ψῆφο, στὴν εὐγενικιά σου προτίμηση στό, ΞΕΝΟΙΑΣΤΟΣ ΑΠΑΧΗΣ!;

| ΛΑ'—282 |

Μιὰ νέα ἀδελφούλα σᾶς χαιρετᾶ, ἀγαπητὰ μου Διαπλασόπουλα· μὴν τῆς ἀρνηθῆτε μιὰ ἐκδήλωση συμπαθείας τῆς εὐγενικῆς ψυχούλας σας, στέλνοντάς της ἕνα τετραδιάκι, μιὰ καρτούλα. Δ/σις: Νίτσαν Μουντάκη, Χανιὰ Κρήτης, διά:

Λευκὴν

| ΛΑ'—283 |

Στοὺς ἀγαπημένους μου Ἀλεξάνδρα καὶ Νίκο Μήκα εὔχομαι καλὸ Πάσχα.

Ἑλενίτσα Λαναρᾶ

/ ΛΑ'—284 /

Συγχαίρω τὸ Ξεφτέρι τῆς Ἠπείρου, *διὰ τὴν ἀρίστην ἐπιτυχίαν του εἰς τὸ* θέατρον τοῦ Γυμνασίου τὴν 25ην Μαρτίου

Σκλάβος Βορειοηπειρώτης

| ΛΑ'—285 |

Τὸ ὡραιότερον ψευδώνυμον τοῦ Δημοψηφίσματος εἶναι ὁ **ΑΡΗΣ**· πρέπει νὰ ψηφισθῇ ἀπὸ ὅλους.

Γκαῖτε

/ ΛΑ'—286 /

Ἀποκαλύψεις: Ζιγκοτὼ — Σιγάλας, Θαλασσόλυκος—Τατάκης. Γιὰ νὰ μάθετε!

Κοσμοκράτωρ

/ ΛΑ'—287 /

ΔΙΑΠΛΑΣΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ = 'Αντιγραφεύς, ΚΕΡΑΥΝΟΣ=δῆθεν σύλλογος. Κάτω οἱ δῆθεν σύλλογοι, ζήτω ὁ Κοσμοκράτωρ!!!

Κοσμοκράτωρ

| ΛΑ'—288 |

Ἀλληλογραφῶ καὶ ἀνταλλάσσω Μ. Μυστικὰ μὲ ὅλους - ες. Δ/σις: κ. 'Ιωάννην Φυρίον. Ἄνδρον, διὰ

Γκαῖτε

****

ΤΟΜΟΙ

ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς ***Α' Περιόδου*** (1879—1893) ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν ἀκόμη μόνον οἱ ἑξῆς τρεῖς: 7ος, 14ος, καὶ 18ος. Ἕκαστος τόμος δρχ. ***25***, ταχυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δρχ. ***28,50*** διὰ τὸ 'Εσωτερικὸν καὶ δρχ. ***35*** διὰ τὸ 'Εξωτερικόν.

Τῆς ***Β' Περιόδου*** (1894—1930), ὑπάρχουν ὅλοι οἱ ἐκδοθέντες τόμοι, 37 ἐν ὅλῳ. 'Εκ τούτων, οἱ μὲν Τόμοι τῶν ἐτῶν 1894 - 1928 τιμῶνται ἕκαστος ἄρραφος δρ. ***80*** καὶ ραμμένος δρ. ***85***. Οἱ δὲ ***Τόμοι τοῦ 1929 καὶ 1930*** τιμῶνται ἕκαστος ἄρραφος δρ. ***110*** καὶ ραμμένος δρ. ***115***.

Ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου προσθετέα εἰς τὰς ἄνω τιμάς: Διὰ τὸ 'Εσωτερικὸν δρχ. ***5*** ὁ ἄρραφος καὶ δρχ. ***15*** ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ 'Εξωτερικὸν δρχ. ***28*** εἴτε ἄρραφος εἴτε ραμμένος.

Τύποις ΣΕΡΓΙΑΔΟΥ, Γεωργίου Σταύρου 10, 'Αθῆναι